

ÎMPREUNĂ MAI PUTERNICI
ECHIPA EUROPA

BULETINUL INFORMATIV AL DELEGAȚIEI UNIUNII EUROPENE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

**COOPERAREA UE – R. MOLDOVA:
NOUTĂȚI**

APRILIE – MAI 2023

CUPRINS

01

MOBILITATE ȘI OAMENI

Îmbrățișăm unitatea: o celebrare dinamică a Zilei Europei în Moldova	7
Reuniunea proiectelor structurale de consolidare a capacităților Erasmus+ în învățământul superior implementate în Moldova	11
Noi oportunități pentru tineri: a doua ediție a Programului de stagii, lansată pe 4 mai	13
Guvernul, universitățile și Misiunea Înalților Consilieri UE vor coopera pentru implementarea Programului de stagii pentru tineri	14
Campania de informare a Programului de stagii ajunge în capitală: Prim-ministrul s-a întâlnit cu studenții pentru a le povesti despre oportunitatea unică	16
Junior Vox cu EU4Moldova: Comunități Locale - ce ar face copiii dacă ar deveni primari?	18
Ziua Europei 2023: proiectul PPF a reunit tinerii pentru a le testa cunoștințele privind conceptele fundamentale ale UE și din domeniul financiar-economic	19
UE continuă să susțină mass-media din Moldova	20
Școala din Mălăiești și grădinița din satul Teiul din stânga Nistrului au fost reabilitate cu sprijinul UE	22
5 instituții de învățământ din stânga Nistrului vor utiliza ochelarii pentru realitate virtuală ca materiale didactice	24

„Coșul alimentelor salvate” - campanie de informare lansată în Moldova, cu sprijinul Uniunii Europene	26
Societatea civilă din Moldova va fi implicată mai activ în procesul de integrare a țării în UE	29
Elevii și profesorii din raionul Anenii Noi își doresc un viitor fără corupție	31
Împreună ne facem vocea auzită – Mesajul Târgului Organizațiilor Societății Civile, ediția II	32
Dezbatere publică la Telenești: „Contribuția femeilor în dezvoltarea durabilă a comunităților”	34
Uniunea Europeană susține dreptul fiecărui copil la o familie	36
La Criuleni a fost inaugurată o cameră senzorială pentru asistența copiilor cu tulburări de dezvoltare și comportament	38
În raionul Fălești a fost lansat un serviciu social de Casă Comunitară pentru persoane cu dizabilități mintale	40
Condiții mai bune de trai pentru vârstnicii din Centrul raional de plasament din Anenii Noi	41
Un Centru de zi pentru copii cu boli rare, „Fluturile Albastru”, a fost inaugurat la Chișinău	43
Un centru de zi pentru adolescenții cu autism a fost deschis la Chișinău cu suportul Uniunii Europene	44
În raioanele Glodeni și Dondușeni au fost inaugurate două spălătorii sociale cu suportul Uniunii Europene	46
Proiectul EVA: soluții și donații pentru consolidarea activității Serviciului integrat pentru victimele violenței sexuale	48
Mai multe comunități sensibile la dimensiunea de gen, mai multe fete și femei protejate de violență cu asistența UE	49

Manualul de armonizare a legislației ca element-cheie pentru succesul procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană - prezentat publicului	50
Înalți Consilieri UE: o nouă misiune pentru a ajuta Moldova să fie mai aproape de Uniunea Europeană	53
10 ani de promovare și protecție a egalității în Republica Moldova	54
Lansarea SIA JUSTAT – instrumentul național de publicare a statisticii judiciare în Republica Moldova	56
Noi proiecte comune pentru Republica Moldova au fost prezentate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei în cadrul celei de-a treia etape a Parteneriatului pentru Buna Guvernare (2023-2027)	57
Ateliere de orientare profesională pentru studenții facultății de drept din cadrul Universității de Stat din Moldova	59
Standardizarea stagiului profesional în avocatură cu suportul UE	60
EU4Accountability - date despre responsabilitatea socială în Moldova și bunele practici ale ONG-urilor locale	62
Transparența în elaborarea politicilor publice permite creșterea practicilor emergente de responsabilitate socială în țară	63
Vocea și experiențele apărătorilor drepturilor omului – mai proeminente pentru societatea din Moldova	64
Echipa proiectului UE „Consolidarea supravegherii, guvernantei corporative și gestionării riscurilor în sectorul financiar” – a interacționat cu vizitatorii Orășelului European din Chișinău	65
EUBAM consolidează capacitatea Poliției de Frontieră din Moldova	67
EUBAM continuă să susțină serviciile partenerie pentru combaterea mai eficientă a traficului de droguri	68
EUBAM s-a întâlnit cu Subcomisia pentru Securitate și Apărare a Parlamentului European	69
Noi speranțe pentru piața valorilor mobiliare de stat din Moldova.	70
Sesiune de instruire privind evaluarea proiectelor de investiții publice - organizată cu sprijinul UE	71
Sporirea vizibilității acțiunilor externe ale UE în Moldova, cu accent pe sprijinul bugetar: instruire pentru instituțiile publice - beneficiare ale asistenței UE	72
Experiența Regatului Țărilor de Jos în domeniul cadastrului și NSDI împărtășită autorităților moldovenești	74

04

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Programul "EU4Moldova: Comunități Locale" va sprijini raionului Edineț pentru consolidarea infrastructurii de aprovizionare cu apă în regiune	75
Uniunea Europeană oferă 400.000 de euro pentru dezvoltarea a patru clustere din regiunile Cahul și Ungheni	77
Cahul Business Summit 2023 a adus împreună antreprenori, autorități publice, specialiști în agricultură și turism	79
Elevii a patru instituții din Învățământul Profesional Tehnic își vor dezvolta competențele profesionale ale secolului XXI	81
Economia socială - promovată în Moldova cu sprijinul Uniunii Europene	82
Uniunea Europeană oferă un nou grant de 8 milioane de euro pentru susținerea antreprenoriatului în Republica Moldova	84
Tinerii antreprenori de pe ambele maluri ale Nistrului sunt susținuți de UE	87
La Molovata Nouă se produc jucării de poveste, datorită asistenței UE	89
Zbor de fluturi într-un ring de box	91

05

REZILIENȚĂ ENERGETICĂ

Schimb de experiență cu orașe europene durabile	92
Obiective europene ambițioase asumate de 11 localități, noi semnatare ale Convenției Primarilor	94
Noi soluții de energie regenerabilă promovate prin Convenția Primarilor	95
Peste 600 de elevi și profesori de la Liceul 'Constantin Spataru' din Leova beneficiază de condiții moderne de studiu și de muncă	97
Zece spitale republicane din Republica Moldova vor fi eficientizate din punct de vedere energetic cu sprijinul UE	99

06

MEDIU ȘI CLIMĂ

Inițiative europene de tranziție verde promovate în capitala nordică, Bălți	100
Alinierea la obiectivele Pactului Verde European: Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2023-2027	102
Îmbunătățirea controlului calității documentației Evaluării Strategice de Mediu și Evaluării Impactului asupra Mediului	104
Avansarea Rețelei Emerald în Moldova cu sprijinul UE	105
UE și Republica Moldova analizează progresul în sectorul apei	107
O mai bună gestionare a deșeurilor pentru locuitorii din raioanele Edineț, Strășeni și Leova	110

08

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Uniunea Europeană și Echipa Europa acordă granturi pentru transformarea digitală a întreprinderilor și instituțiilor publice din sudul Moldovei	111
6 laboratoare digitale au fost inaugurate cu sprijinul Uniunii Europene în școlile din sudul Republicii Moldova	113
Inovarea, educația și antreprenoriatul se întâlnesc la EU Innovation Center Cahul - Inotek, lansat în cadrul Zilei Europei	115
Liderii globali și comunitatea locală s-au conectat pentru transformarea digitală a educației și pentru crearea noilor oportunități în industria IT, în cadrul Zilei Europei la Cahul	117
Evenimentul EU4Digital și INATBA sprijină dezvoltarea blockchain-ului în Parteneriatului Estic și cooperarea internațională	119
Rețeaua e-Sănătate a EU4Digital partajează cunoștințe privind elaborarea strategiei de e-Sănătate	121
Țările partenere din est trec în revistă serviciile de identitate electronică și de încredere în cadrul evenimentului rețelei e-Încredere	122
Operatorii de telecomunicații din UE și Moldova vor reduce tarifele de roaming începând cu 2024	123

MOBILITATE ȘI OAMENI

Îmbrățișăm unitatea: o celebrare dinamică a Zilei Europei în Moldova

Ziua Europei 2023 în Moldova a fost marcată cu mult entuziasm și emoție. Festivitățile au debutat cu mesaje cordiale de solidaritate din partea Ambasadorului UE în Republica Moldova, Jānis Mažeiks, și a Ambasadorilor statelor membre ale UE. Festivitățile s-au extins pe parcursul întregii luni, iar printre multiplele evenimente organizate cu acest

prilej au fost: Orășelul European la Chișinău, pe 13 mai, Orășelul European la Leova, pe 20 mai, și Festivalul Filmului și Culturii Europene, 11-21 mai. Aceste evenimente au avut drept scop celebrarea patrimoniului cultural european, promovarea unității în diversitate și reflectarea sprijinului UE pentru Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

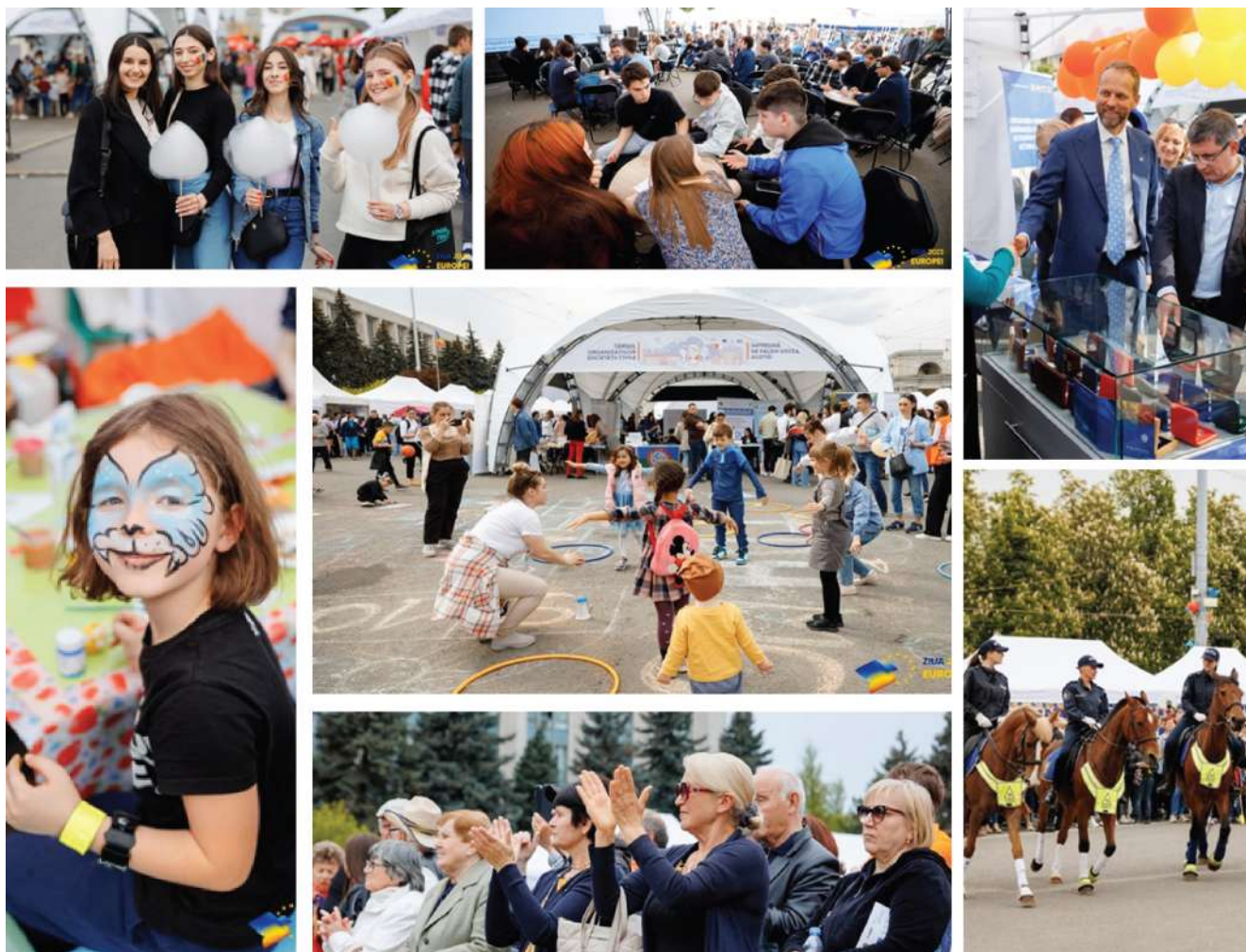
Orășelul European la Chișinău

Orășelul European, desfășurat la Chișinău pe 13 mai, a dat start festivităților dedicate Zilei Europei. Acest eveniment dinamic și interactiv a atras circa 8.000 de vizitatori, unde persoanele de toate vârstele s-au adunat împreună și au avut frumoasa ocazie de a celebra valorile, cultura și tradițiile europene. Vizitatorii au fost activ implicați în diverse activități corespunzătoare vârstei lor, în același timp fiind informați despre proiectele finanțate de UE, implementate în întreaga țară.

Una dintre principalele atracții ale evenimentului a fost Aleea „Echipa Europa”, unde vizitatorii au avut ocazia să pătrundă în esența culturii și tradițiilor statelor membre ale Uniunii Europene. Reprezentanții ambasadelor au oferit informații captivante despre obiceiurile unice ale națiunilor lor și au pus la dispoziția vizitatorilor un mix frumos de experiențe culturale și delicii gastronomice.

Aleea „UE-Moldova: Împreună mai puternici” a prezentat impactul asistenței UE asupra Republicii Moldova, prin diverse proiecte, finanțate de UE, care au influențat pozitiv dezvoltarea țării. Vizitatorii au avut ocazia să interacționeze cu persoanele implicate în aceste proiecte, cu beneficiarii proiectelor și să afle despre ideile, serviciile și produsele inovatoare care au fost implementate de-a lungul anilor.

În Pavilionul Tinerilor, au fost organizate mai multe activități. Tinerii participanți au fost implicați într-un joc intelectual pe subiecte economice și asistența UE pentru Moldova. Experții în energetică au făcut schimb de informații și au explorat soluții inovatoare pentru durabilitate și protecția mediului. În cadrul ceremoniei de acordare a granturilor, clusterelor din regiunile Cahul și Ungheni au fost premiate pentru contribuțiile remarcabile în dezvoltarea economică regională.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În Orășelul European copiii au avut parte de multă distracție, jocuri interactive, spații pentru desen, un spectacol de magie și multe altele, organizate în Pavilionul Copiilor. Totodată persoanele vârstnice s-au bucurat de ambianța zonei „Vârsta de aur”, cu dansuri și muzică.

Evenimentul a culminat seara cu un concert spectaculos, susținut de trupe naționale renumite, inclusiv formația Zdob și Zdob, apreciată la nivel internațional. Concertul a fost un final fantastic al evenimentului, reunind publicul prin muzică și dans, iar transmisiunea live a Marii Finale Eurovision 2023 a dat un strop suplimentar de emoție festivităților.

Orășelul European la Leova

După Orășelul European la Chișinău, celebrările s-au extins în regiunea de sud a Moldovei - în cadrul Orășelului European la Leova, pe 20 mai. Cu aproximativ 3.000 de vizitatori entuziaști, acest eveniment a oferit o ocazie remarcabilă de a sărbători atât bogăția culturală a Europei, cât și asistența valoroasă a UE pentru Moldova. O serie de activități captivante i-au așteptat pe participanții de toate vârstele, asigurând o

experiență plăcută pentru toți cei prezenți. Seara evenimentul s-a încheiat cu un concert excepțional, susținut de renumita formație Zdob și Zdob, împreună cu talentații frații Advahov, care a lăsat o impresie de neuitat asupra publicului.

Festivalul European de Film și Cultură:

În perioada 11-31 mai, Festivalul Filmului și Culturii Europene a captivat publicul din întreaga țară. În cadrul festivalului au fost

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

prezentate 9 filme documentare și artistice, oferite cu generozitate de ambasadele statelor membre ale UE. Proiecțiile au avut loc în 12 localități din Moldova, permițând spectatorilor să se familiarizeze cu cinematografia europeană și să exploreze diversitatea patrimoniului cultural al partenerilor europeni.

Marcarea Zilei Europei în Moldova a fost un simbol emoționant al legăturii profunde dintre Uniunea Europeană și Moldova, onorând în același timp frumusețea și diversitatea culturală a Europei. Aceste evenimente au prezentat o platformă distinctă pentru ca persoane din toate generațiile să se unească, să se bucure și să încurajeze o înțelegere și o admirație sporită pentru valorile și tradițiile comune care întregesc Europa.

ZIUA 2023 EUROPEI

FESTIVALUL DE FILM ȘI CULTURĂ EUROPEANĂ

11 – 31 mai, 2023

www.EU4Moldova.eu

 UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Reuniunea proiectelor structurale de consolidare a capacităților Erasmus+ în învățământul superior implementate în Moldova

În lumina promovării rezultatelor Programului Erasmus+ și cu ocazia celebrării Zilelor Europei, Oficiul Național Erasmus+, în cooperare cu Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și Ministerul Educației și Cercetării, a organizat **Reuniunea cluster dedicată impactului la nivel național al proiectelor structurale de consolidare a capacităților în învățământul superior**

(Capacity Building in Higher Education - CBHE), implementate în Republica Moldova. Scopul evenimentului a fost de a evidenția impactul la nivel sistemic în reformarea învățământului superior ca urmare a implementării a **opt proiecte structurale CBHE**, cu buget total de peste **7,2 milioane euro**.

Evenimentul a avut loc pe **17 mai 2023**, la **Universitatea de Stat din Moldova**. La reuniune au participat ministrul Educației și Cercetării în Republica Moldova, **Anatolie Topală**; deputatul în Parlamentul Republicii Moldova și membrul al Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, **Virgiliu Pâslariuc**; rectorul Universității de Stat din Moldova, **Igor Șarov**, și secretarul de stat în cadrul Ministerului Educației și Cercetării în Republica Moldova, **Nadejda Velișco**. Ministrul Topală

a apreciat înalt suportul oferit sistemului educațional din țara noastră de către structurile europene: „Încurajez cadrele universitare și universitățile să elaboreze proiecte structurale necesare reformelor de amploare demarate. Ministerul Educației și Cercetării va susține și va aprecia aportul cadrelor universitare care implementează proiecte prin intermediul noilor modificări la „Metodologia de finanțare a instituțiilor de învățământ superior”.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Evenimentul a reunit cadre academice și administrative, coordonatori ai proiectelor Erasmus+ de consolidare a capacităților în învățământul superior, dar și beneficiari ai Programului Erasmus+ din cadrul universităților din întreaga țară.

Proiectele Erasmus+ de consolidare a capacităților în învățământul superior sunt acțiuni de cooperare transnațională bazate pe parteneriate multilaterale, în primul rând, între instituțiile de învățământ superior din țările participante la program (țările UE și 6 țări asociate la program) și țările partenere eligibile (restul lumii, inclusiv Republica Moldova). **Proiectele structurale** de consolidare a capacităților au ca scop producerea de impact asupra sistemelor de învățământ superior și promovarea reformelor la nivel național în Republica Moldova.

Consortiile internaționale a **șapte din cele opt proiecte** structurale CBHE implementate în Republica Moldova sunt coordonate de instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova. Aceste consorții au implicat **39 universități din 16 țări europene**, alături de **15 instituții de învățământ superior**, Consiliul Rectorilor din Republica Moldova, dar și ANACEC, întreprinderi și ONG-uri locale. Toate aceste proiecte includ Ministerul Educației și Cercetării al Republicii

Moldova în calitate de partener și urmăresc obiectivul de promovare a reformei în domenii foarte diverse ale învățământului superior: internaționalizare (proiectul **ELEVATE**), dezvoltarea modelului de învățare pe tot parcursul vieții (**COMPASS**), capacități de management al cercetării și știința deschisă (**MINERVA**), asigurarea calității (**QFORTE**), liderism și management al învățământului superior (**MHELM**), învățământ dual (**COOPERA**), studii bazate pe muncă (**WBL4JOB**) și calitatea educației online (**MEDIA**).

Prin urmare, aceste proiecte Erasmus+ au reușit deja să producă impact în sfera învățământului superior, să formeze personalul de la universitățile din Moldova în cadrul instituțiilor din Uniunea Europeană, dar și să doteze tehnic instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova.

Pe parcursul anilor 2014-2022, Programul Erasmus+ a avut un impact major asupra dezvoltării învățământului superior în Republica Moldova prin diversele sale proiecte, cum ar fi: peste 800 proiecte de mobilitate internațională de credite, care au implicat circa 4000 schimburi academice ale studenților și ale cadrelor universitare, 24 proiecte de consolidare a capacităților în învățământul superior și 27 proiecte Jean Monnet.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Noi oportunități pentru tineri: a doua ediție a Programului de stagii, lansată pe 4 mai

La 4 mai curent, a fost lansată o nouă ediție a Programului de stagii în instituțiile de stat, care are ca scop consolidarea capacităților tinerilor absolvenți, creșterea interesului acestora dar și sporirea șanselor de a începe o carieră în serviciul public. Ediția 2023 a fost concepută pentru a oferi șansa

studenților motivați din ultimul an de studii, masteranzilor și proaspeților absolvenți de a petrece două luni într-un stagiu plătit în instituții de stat, fiind îndrumați de Înalții Consilieri UE și lucrând împreună cu funcționarii publici. Programul este finanțat integral de Uniunea Europeană.

Ceremonia de lansare a avut loc în Universitatea de Stat „B.P.Hasdeu” din Cahul și a adunat peste 100 de studenți dornici să afle despre această oportunitate. În cadrul evenimentului, reprezentanți ai Guvernului, ai Delegației UE în Moldova și Înalții Consilieri UE au împărtășit experiențele sale profesionale și au răspuns întrebărilor potențialilor stagiați.

Procesul de selecție al Programului este extrem de competitiv: după procedura de depunere a dosarului, compus dintr-un CV și o scrisoare de motivare, candidații selectați

vor fi intervievați de o Comisie de Selecție compusă din oficiali guvernamentali și europeni, iar finaliștii vor fi înscriși în programul de două luni. Pe parcursul lunii iunie-august, stagiații selectați vor petrece două luni întregi în instituții de stat între care Oficiul Primului Ministru, Cancelaria de Stat, ministere și agenții de resort, precum și Administrația Prezidențială.

Ediția pilot de anul trecut a Programului a inclus 47 de stagiați, dintre care unii și-au început deja cariera în serviciul public.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Guvernul, universitățile și Misiunea Înaltilor Consilieri UE vor coopera pentru implementarea Programului de stagii pentru tineri

Un memorandum de înțelegere a fost semnat oficial, pe 11 mai, de către Secretarul General al Guvernului, președintele Consiliului Rectorilor și șeful de echipă al Misiunii Înaltilor Consilieri UE în cadrul unui eveniment de lansare a programului de stagii în cadrul Universitatea de Stat „Alec Russo”

din Bălți. Părțile semnatare au convenit să coopereze pentru implementarea eficientă a inițiativei comune a Uniunii Europene și Republicii Moldova menită să consolideze abilitățile tinerilor și să promoveze înscrierea acestora în serviciul public.

Programul de stagii – 2023, aflat la al doilea an de implementare, urmărește identificarea studenților, masteranzilor și proaspeților absolvenți motivați, oferindu-le posibilitatea de a efectua stagii de practică plătite de două luni în instituții de stat precum Cancelaria de Stat, Oficiul Prim-ministrului, ministerele de resort și agențiile subordonate, precum și Administrația Prezidențială. Programul din acest an este axat pe subiectele clusterelor de negociere: Fundamentale, Piețe interne,

Competitivitate și creștere incluzivă, Agenda verde și conectivitate durabilă, Resurse, agricultură și coeziune, Relații externe.

Evenimentul a fost deschis de rectorul Natalia Gasitoi, care a menționat că aceste este foarte oportun având în vedere că Universitatea de Stat „Alec Russo” Bălți găzduiește în aceste zile un Târg de Cariere pentru studenți, iar o carieră în serviciul public poate fi un vis pentru mulți dintre ei.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Vorbitorii evenimentului – Secretarul General al Guvernului, Președintele Consiliului Rectorilor, Managerul de Programe din cadrul Delegației Uniunii Europene, Înalțul Consilier UE pentru Educație și Cercetare – și-au împărtășit experiențele de dezvoltare profesională și carieră, având ulterior o discuție interactivă cu studenții și răspunzând întrebărilor acestora.

Procesul de selecție al Programului constă într-o procedură de înscriere, care cuprinde un CV și o scrisoare de motivare, urmată de interviuri cu o Comisie de Selecție formată din oficiali guvernamentali și UE, finaliștii fiind înscriși în programul de două luni.

Mai multe detalii despre Program, regulamentul și termenul limită de depunere a candidaturilor sunt disponibile la <https://www.eu-advisers.md/internship/>.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Campania de informare a Programului de stagii ajunge în capitală: Prim-ministrul s-a întâlnit cu studenții pentru a le povesti despre oportunitatea unică

Campania de informare a Programului de stagii, după ce a acoperit sudul și nordul țării, a ajuns în capitală – pe 16 mai, peste 100 de studenți s-au adunat în Sala Senatului Universității de Stat din Moldova, interesați să afle detalii despre oportunitate, dar și

să se informeze din prima sursă despre experiențele de carieră ale prim-ministrului, a șefei Secției operațiuni a Delegației Uniunii Europene, precum și a Înalțului Consilier UE pentru coordonarea reformelor.

Stagiarii care vor fi selectați pentru a se înscrie în program vor avea posibilitatea de a lucra timp de două luni în instituții publice centrale, cot la cot cu funcționari publici și îndrumați de Înalții Consilieri ai Uniunii Europene. Ediția din acest an se axează pe subiectele clusterelor de negociere ale UE: Fundamentale, Piețe Interne, Competitivitate și Creștere Incluzivă, Agenda verde și conectivitate durabilă, Resurse, agricultură și coeziune, Relații externe.

Premierul Dorin Recean a declarat:

„Vă invit să acceptați această provocare, să vă înscrieți la programul de stagii și să alegeți o carieră în serviciul public. Obiectivul nostru este să construim un sector public competitiv, de aceea vă îndemn să fiți ambițioși și să contribuiți, alături de noi, la procesul de aderare a țării noastre la Uniunea Europeană.”

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

La rândul ei, Magdalena Mueller-Uri a remarcat că, după 21 ani în serviciul public, încă mai este "fascinată de ceea ce face" și încurajează și tinerii să profite de această oportunitate în speranța că vor descoperi importanța muncii în folosul cetățenilor și vor dori să facă parte dintr-un sistem complex cum este administrația publică.

Programul de stagii este o inițiativă comună a Guvernului Republicii Moldova și Uniunii Europene, care oferă stagii de practică plătite în instituțiile statului studenților din ultimul an al ciclului I de studii, masteranzilor și absolvenților, cu scopul de a le spori șansele de a începe o carieră în serviciul public. Aceasta este cea de-a doua ediție a Programului, precedenta fiind absolvită de 47 de stagiați, unii dintre care sunt deja angajați în serviciul public din țară.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Junior Vox cu EU4Moldova: Comunități Locale - ce ar face copiii dacă ar deveni primari?

Imaginați-vă lumea incredibilă pe care am putea-o crea dacă am asculta mai des ce ne spun copiii! În cadrul Zilelor Europei, am întrebat despre aspirațiile copiilor, întrebându-i ce ar face aceștia dacă ar fi primarii orașelor lor. Ingeniozitatea acestora nu doar că ne-a făcut să zâmbim, dar și ne-a lăsat cu multă speranță pentru viitorul comunităților noastre.

Întrucât unul dintre obiectivele programului „EU4Moldova: Comunități Locale” este dezvoltarea serviciilor publice locale și dezvoltarea capacităților autorităților publice locale, suntem mândri să ne inspirăm din câteva dintre aceste idei și să vă prezentăm câteva gânduri remarcabile ale copiilor minunați pe care i-am cunoscut.

„Dacă aș fi primar sau primară...”:

- » Aș deschide o școală gratuită de pictură (Ana, 6 ani).
- » Aș ruga oamenii să sortăm gunoiul (Laura, 5 ani).
- » Aș construi mai multe parcuri de distracție (Sofia, 9 ani).
- » Aș construi o fântână ca toți oamenii să bea apă curată (Ștefan, 9 ani).
- » Aș repara toate drumurile (Matei, 11 ani).
- » Aș construi mai multe terenuri de sport și aș pune mai multe coșuri de gunoi (Damian, 7 ani).
- » Aș sădi mulți-mulți copaci (Eva, 10 ani).

Așa cum în iunie sărbătorim Ziua Internațională a Copilului, dorim tuturor copiilor și părinților lor să aibă grijă de copilul lor interior și să aibă puterea de a aduce la viață toate ideile minunate pe care le poartă în inimile lor.

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale” este o inițiativă a Echipei Europa, ce se implementează până în anul 2025, cu scopul frumos și ambițios de a îmbunătăți calitatea vieții tuturor oamenilor ce locuiesc în raioanele Edineț, Strășeni și Leova.

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale” este finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone – Asistența Poloniei; și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Ziua Europei 2023: proiectul PPF a reunit tinerii pentru a le testa cunoștințele privind conceptele fundamentale ale UE și din domeniul financiar-economic

Echipa proiectului de asistență tehnică „Project Preparation Facility” (PPF), finanțat de UE, în colaborare cu Ministerul Finanțelor, a organizat pentru tineri un joc intelectual pe diverse teme privind Uniunea Europeană

și aspectele economice ale Republicii Moldova, în cadrul Zilei Europei 2023 - Orașelul European la Chișinău, desfășurat pe 13 mai 2023.

Scopul evenimentului a fost de a reuni elevi și studenți din Moldova, stimulându-i să își îmbunătățească cunoștințele despre Uniunea Europeană și despre concepte economice și financiare fundamentale într-un mod interactiv. Jocul a urmărit, de asemenea, dezvoltarea spiritului de echipă și a abilităților analitice.

Cinci echipe, formate din 3 până la 6 membri, au participat la joc și fiecare a primit cadouri cu logo-ul UE din partea proiectului PPF. Ministrul Finanțelor, Veronica Sirețeanu, a deschis evenimentul și a acordat cadourile. Dumneaei a felicitat toți participanții și i-a invitat să viziteze Ministerul Finanțelor.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

UE continuă să susțină mass-media din Moldova

În prezent, instituțiile media din Moldova se bazează în mare măsură pe sprijin extern pentru supraviețuire. Ele se confruntă cu provocări semnificative în ceea ce privește viabilitatea economică, preocupările de securitate și de bunăstare mentală. Însă, aceste organizații media independente joacă un rol crucial în tranziția Moldovei la democrație.

Acțiunea „**Sprijinul UE pentru instituțiile media locale din Republica Moldova**”, condusă de Agenția Slovacă pentru Cooperare Internațională de Dezvoltare în parteneriat cu Fondul de Solidaritate al Poloniei și People in Need Slovacia împreună cu partenerii lor de implementare, inclusiv People in Need Republica Cehă, Asociația pentru Politică Externă din Slovacia, CU Sens și Thomson Media gGmbH, își propune să susțină un anturaj mai favorabil pentru ca instituțiile media locale independente să-și consolideze capacitățile, independența, durabilitatea și profesionalismul, precum și abilitățile lor de a genera conținut jurnalistic veridic, la calitate înaltă, bazat pe fapte. Beneficiarii proiectului includ **15 instituții media locale din regiunile nord, centru și sud ale Republicii Moldova**.

Sprijin ajustat la diverse nevoi

Recunoscând că fiecare instituție media are propriile circumstanțe unice, mentoratul și programele de formare din cadrul Acțiunii abordează o gamă largă de subiecte. Respectând decalajele legate de limbă și amplasare, mărime, complexul de abilități profesionale și amenințările de securitate, programul oferă un sprijin ajustat la nevoi pentru a satisface nevoile concrete ale fiecărui participant.

„La nivel local, în Moldova, foarte rar se întâmplă să apară instituții media noi; chiar și cele existente sunt pe cale de dispariție. În același timp, eu cred că instituțiile media locale și regionale reprezintă una dintre cele mai importante surse de informare pentru oamenii din afara Chișinăului. Tabloul entităților media este în proces de transformare; prin urmare, ajutorul acordat instituțiilor media locale le permite să se adapteze la noul anturaj și să devină mai puternice și cu viziune spre viitor.

De aceea, sprijinul acordat instituțiilor media nou apărute și celor locale este esențial pentru o țară democratică și sunt mândru că îmi pot ajuta colegii să facă această muncă.”

a spus Alexandru Lebedev, manager al #diez, unul dintre cei 24 de mentori, care oferă sprijin în cadrul Acțiunii.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Învățarea unor lecții de la țările Europei Centrale

Merită de menționat faptul că alte câteva țări din Europa Centrală, în special cele implicate în implementarea acestei Acțiuni, cum ar fi Slovacia, Republica Cehă și Polonia, au o istorie comună ca națiuni ale

fostului bloc estic. Deoarece aceste țări au trecut cu succes prin propriile lor tranziții către sisteme democratice și au învățat din această experiență, Moldova poate beneficia de cunoștințele și expertiza acestor țări pentru a-și găsi propria cale către o societate civilă robustă și abilitată.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Școala din Mălăiești și grădinița din satul Teiul din stânga Nistrului au fost reabilitate cu sprijinul UE

Copiii de la grădinița din Teiul și elevii școlii din Mălăiești beneficiază de noi condiții în instituțiile lor. Cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”,

implementat de PNUD au fost efectuate o serie de lucrări de reparație menite să asigure un proces educațional de calitate.

Pe 22 mai, aflate într-o vizită de lucru, Magdalena Mueller-Uri, Șefa Secției Cooperare din cadrul Delegației UE în Republica Moldova și Andrea Cuzyova, Reprezentanta rezidentă adjunctă PNUD în Republica Moldova, s-au întâlnit cu reprezentanții celor două instituții, inclusiv cu copiii, elevii și părinții acestora.

În cei 50 de ani de activitate, grădinița din Teiul nu a beneficiat niciodată de reparație capitală. În anul 2020, aceasta a beneficiat

de susținerea UE și PNUD pentru lucrări de renovare a fațadei, construcția și reparația a 5 pavilioane exterioare, construcția unui sistem de drenaj a apei pluviale și reabilitarea coridoarelor, inclusiv a treptelor din interior. În 2022, procesul de renovare a continuat cu dotarea sălilor de clasă cu mobilierul necesar, transformarea unui șopron în sală de sport și renovarea sălii de festivități. Acum, cei 65 de copii se pot bucura de noile condiții create în instituția preșcolară.

Împreună mai puternici

**Magdalena Mueller-Uri, Șefa Secției
Cooperare din cadrul Delegației UE în
Republica Moldova a remarcat faptul că**

„proiectele de infrastructură socială susținute în cadrul programului UE ‘Măsuri de Promovare a Încrederii’ sunt asemenea unui apel la acțiune, îndemnându-ne să continuăm angajamentul nostru ferm față de educație. Uniunea Europeană și PNUD vor continua să depună eforturi pentru a asigura acces la educație de calitate, care să abiliteze elevii să își realizeze visele și să construiască un viitor mai luminos pentru generațiile viitoare”.

„Ne bucură mult investițiile făcute în cadrul grădiniței. Acum copiii vin cu plăcere și asta cred că e cel mai important.”,

**a afirmat Svetlana Tofan, directoarea
grădiniței din localitatea Teiul.**

Școala din Mălăiești, frecventată de peste 250 de elevi, a beneficiat și ea de o serie de renovări. A fost reparată cantina, terenul de sport a fost modernizat și amenajat pentru practicarea inclusiv a baschetului. Totodată, au fost create două ateliere de meșteșugărit pentru fete și băieți. Toate acestea cu sprijinul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

„Cantina se afla într-o stare de avariere, nu a fost reparată de la darea în exploatare a școlii, în anul 1982. Terenul de sport nu avea condițiile necesare, astfel încât elevii nu se bucurau de ore și de activitățile de sport ca la carte. Acum totul este altfel, datorită suportului oferit de Uniunea Europeană și PNUD.”,

**a declarat Tatiana Poian, directoarea școlii
generale din Mălăiești.**

Programul UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

5 instituții de învățământ din stânga Nistrului vor utiliza ochelarii pentru realitate virtuală ca materiale didactice

Patru școli și un colegiu de arte din stânga Nistrului vor utiliza la lecții ochelarii pentru realitate virtuală (VR). Aceasta este posibil cu susținerea programului Uniunii Europene (UE) „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

„Ochelarii VR îi implică foarte mult pe copii în procesul educațional. Atunci când un copil este pur și simplu întrebat la lecția de geografie, de exemplu, să povestească ceva despre Paris, el o face, dar fără prea mult interes. În schimb, atunci când el prin intermediul ochelarilor VR face un tur virtual al orașului, el va povesti prin prisma impresiilor sale.”

relatează Alexandr Volskii, managerul Asociației transformării digitale din Tiraspol. Asociația a beneficiat de un grant din partea Uniunii Europene și PNUD pentru a promova educația virtuală.

Pe lângă achiziția ochelarilor VR, 18 profesori din stânga Nistrului au beneficiat de instruire IT, pentru a ghida ulterior elevii în utilizarea corectă a echipamentelor de ultimă generație.

Astfel, peste 500 de copii au utilizat ochelari VR la lecții de engleză, geografie, istorie sau design, iar până la finele anului 2023, numărul elevilor care vor testa echipamentele va ajunge la 2000.

„Mi-a plăcut mult să utilizez ochelarii pentru realitate virtuală, e incredibil. M-au impresionat unghiul prezentării, grafica, sunetul. Am rămas impresionată de faptul că poți fi într-un loc nou, atmosferă nouă, e uimitor. Așa poți face excursii la un muzeu, fiind în sala ta de clasă.”

spune Ecaterina Onofrei, elevă a Colegiului de arte din Tighina (Bender).

Atât elevii, cât și profesorii sunt entuziasmați de utilizarea ochelarilor VR la ore.

„Tehnologiile avansează. Așa cum instituțiile noastre de învățământ produc designeri grafici, atunci și sistemul educațional trebuie să țină pasul cu vremea, pentru ca absolvenții noștri să fie competitivi nu doar în plan profesional/educațional, dar și personal.”

afirmă Olga Pogonenco, profesoară la Colegiul de arte din Tighina (Bender).

Asociația transformării digitale din Tiraspol își propune să achiziționeze ochelari VR pentru o întreagă sală de clasă din una din instituțiile de învățământ partenere.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de

pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

„Coșul alimentelor salvate” - campanie de informare lansată în Moldova, cu sprijinul Uniunii Europene

În data de 27 aprilie 2023, cu suportul Uniunii Europene, a fost lansată campania de informare „Coșul alimentelor salvate”. Scopul campaniei este de a informa publicul larg despre mecanismul de recuperare a alimentelor și posibilitatea de donare a acestora. Acest mecanism funcționează

prin intermediul Băncii de Alimente din Republica Moldova, care colectează și redistribuie surplusul de produse alimentare de la magazine sau de la producătorii agricoli către cantinele sociale și alte servicii sociale.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În cadrul evenimentului de lansare a campaniei a fost organizat un atelier culinar în locația cantinei sociale din satul Ghetlova, raionul Orhei. Sub îndrumarea unui bucătar profesionist, 25 de copii din comunitate au pregătit bucate folosind produse recuperate de Banca de Alimente, învățând astfel să utilizeze eficient alimentele și să prevină risipa.

Produsele pentru atelierul culinar au fost oferite de către Banca de Alimente din Republica Moldova, care este prima organizație de acest tip din țară. În cadrul proiectului circa 5000 de persoane aflate în situație de insecuritate alimentară vor beneficia de suport prin intermediul Băncii de Alimente.

„Este o experiență inedită de a învăța împreună cu cei mici noi deprinderi cu privire la consumul responsabil de alimente care ne privește pe fiecare în parte, oportunitate pe care am avut parte în cadrul activității de astăzi. Totodată, Uniunea Europeană sprijină în mod consecvent inițiativele care contribuie la dezvoltarea unor comunități incluzive prin dezvoltarea de servicii sociale menite să îmbunătățească calitatea vieții persoanelor aflate în dificultate.”

a declarat Victoria Neaga, manageră de proiecte în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

„Printr-un efort minim de a dona și redistribui la timp surplusul de produse alimentare poate fi oferită o mână de ajutor celor care nu își pot asigura necesarul de hrană. În Republica Moldova, unde circa 4% din populație suferă de insecuritate alimentară severă, risipa de alimente este un fenomen prezent despre care se discută prea puțin.”

a menționat Ana Prasolov, directoare de proiect I.P. „Keystone Moldova”.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În cadrul campaniei vor fi realizate o serie de activități dedicate agenților economici din lanțul agro-alimentar în care vor fi implicate și organizații ale societății civile în calitate de potențiali beneficiari ai produselor donate.

Campania de informare este lansată în cadrul proiectului „Parteneriate pentru servicii de cantină socială inclusive și durabile”, finanțat de Uniunea Europeană, co-finanțat și implementat de I.P. „Keystone Moldova”, A.O. „CONCORDIA. Proiecte Sociale” și I.R.M.S. „Diaconia”.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Societatea civilă din Moldova va fi implicată mai activ în procesul de integrare a țării în UE

Pe 15 mai, Centrul Analitic Independent Expert-Grup în calitate de partener principal, în parteneriat cu Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE), Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Fundația „Friedrich Ebert” au lansat proiectul **„Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană”**, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert” Moldova.

15 organizații ale societății civile din cele 5 regiuni de dezvoltare ale vor primi granturi în valoare de 20 mii EUR fiecare.

Organizațiile beneficiare au fost selectate prin concurs deschis, la care au fost expediate 40 de propuneri. În următoarele luni, OSC-urile implicate în proiect vor fi instruite și li se va oferi mentorat pentru a monitoriza bugetele publice la nivel central și local și a elabora analize independente a bugetului, contribuind la asigurarea unui proces bugetar transparent, eficient și care este aliniat la prioritățile agendei de asociere.

Evenimentul de lansare a prezentat obiectivele principale ale proiectului, acestea fiind consolidarea capacităților OSC-urilor de a sprijini și promova alinierea priorităților bugetare cu agenda de europeanizare la nivel național și local, dar și sporirea implicării

celor platformelor ale organizațiilor societății civile, pentru ca acestea să acționeze coeziv și să acorde sprijinul necesar în implementarea condiționalităților aferente statutului de candidat la UE al Republicii Moldova și Agendei de Asociere

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În deschiderea evenimentului, Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, a declarat

„Acordarea statutului de candidat UE Republicii Moldova reprezintă un nou capitol în relațiile UE-Moldova și un început al transformării societății moldovenești pe calea aderării la UE. Pe această cale, sprijinirea unui mediu favorabil pentru societatea civilă va continua să fie una dintre prioritățile cheie pentru UE, deoarece credem cu tărie în rolul fundamental pe care îl joacă societatea civilă în a ajuta țara să atingă valorile și standardele noastre europene comune.”

Proiectul „Societatea Civilă pentru Integrarea Europeană” va fi implementat în perioada ianuarie 2023 - iunie 2025, de către Centrul Analitic Independent Expert-Grup, în calitate de partener principal, în consorțiu cu IPRE, AO Institutum Virtutes Civilis (IVC) și Fundația „Friedrich Ebert” Moldova, finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Fundația „Friedrich Ebert” Moldova.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Elevii și profesorii din raionul Anenii Noi își doresc un viitor fără corupție

Proiectul "Viitorul Cinstit" are ca scop reducerea toleranței la corupție în rândul locuitorilor raionului Anenii Noi din Republica Moldova. În proiect au participat toate instituțiile de învățământ general din zonă, inclusiv profesorii, reprezentanții consiliului elevilor și elevii din acele instituții. Activitățile proiectului au inclus sesiuni de instruire, jocuri educaționale, un concurs de desen și campanii de sensibilizare a publicului. În cadrul activităților au participat peste 7.500 de elevi, inclusiv cei cu nevoi educaționale speciale, refugiații din Ucraina și peste 300 de profesori. Proiectul a culminat cu un campionat de jocuri educaționale pe tema anticorupție, iar instituția câștigătoare va beneficia de un spațiu anticorupție dotat cu echipament

tehnic, mobilă și materiale informaționale. Participanții și-au împărtășit experiența prin intermediul a diferite evenimente informative și materiale distribuite în comunitățile lor de colegi.

„Copiii și tinerii de azi sunt prezentul de mâine. De aceea este extrem de important deja să vă implicați în dezvoltarea aceluia viitor, pe cari vi-l doriți, un viitor în care dreptatea, onestitatea și bunul simț să fie valori supreme; un viitor cinstit, un viitor fără corupție!”

a menționat Evghenii Poleacov, președintele Asociației de jocuri intelectuale din Republica Moldova.

Câștigătorii proiectului vor participa la o tabără de vară, unde vor avea parte de ateliere de artă stradală și vor putea crea un desen public pentru a crește gradul de conștientizare cu privire la importanța combaterii corupției.

Proiectul "Viitorul Cinstit" face parte dintr-un program de granturi locale cu un accent puternic pe reducerea nivelului de toleranță

față de corupție în rândul cetățenilor.

Programul local de granturi este parte a proiectului „Consolidarea Statului de Drept și a Mecanismelor Anticorupție în Republica Moldova”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Împreună ne facem vocea auzită – Mesajul Târgului Organizațiilor Societății Civile, ediția II

Zeci de Organizații ale Societății Civile (OSC) din întreaga țară au participat sâmbătă, 13 mai, la cea de-a doua ediție Târgul OSC-urilor, desfășurat în cadrul Zilei Europei 2023. Reprezentanții și reprezentantele organizațiilor societății civile participante au avut posibilitatea să informeze vizitatorii Orășelului European, din Piața Marii Adunări Naționale, despre serviciile pe care le

oferă și realizările înregistrate pe parcursul anilor de activitate. Cea de-a doua ediție a Târgului Organizațiilor Societății Civile a fost organizat în cadrul proiectului „Parteneriate pentru liderismul femeilor și bună guvernare”, implementat de Fundația „Friedrich Ebert” Moldova și AO „Institutum Virtutes Civilis”, cu suportul financiar al Uniunii Europene și Fundației „Friedrich Ebert”.

Președinta Asociației Obștești „Institutum Virtutes Civilis”, **Liliana Palihovici**, a atras atenția că unul din scopurile târgului a fost de a consolida dialogul între organizațiile societății civile și cetățeni, cei care sunt beneficiarii direcți ai serviciilor și activităților oferite.

„Zi de zi, OSC-urile pun umărul la reformarea și dezvoltarea Republicii Moldova, inclusiv la consolidarea parcursului european al țării. Credem însă că doar o mică parte din aceste organizații reușesc să își facă vocea auzită. Prin desfășurarea celei de-a doua ediții a Târgului OSC-urilor ne-am propus să le oferim organizațiilor participante șansa de a fi mai vizibili.”

s-a arătat convinsă Liliana Palihovici.

Împreună mai puternici

Majoritatea OSC-urilor prezente la Târg au menționat că de la începutul războiului din Ucraina și-au adaptat programele inclusiv la necesitățile persoanelor refugiate. Directoarea executivă a Centrului de Drept al Femeilor, **Mariana Buruiană**, a menționat că din februarie 2022, sute de fete și femei refugiate au fost asistate de experții organizației. De asemenea, au fost implementate proiecte de incluziune comunitară și create spații sigure în bibliotecile raionale și satești unde femeile refugiate și copiii acestora se pot informa și petrece timpul liber în mod util.

„În pofida faptului că a trebuit să ne adaptăm din mers la realitățile vremii, am rămas fideli cauzei organizației noastre: de a preveni și combate violența în familie și de oferi suportul necesar fetelor și femeilor afectate de violență. În cadrul Târgului am distribuit materiale informaționale despre serviciile noastre și au fost prezenți inclusiv specialiștii Centrului care lucrează nemijlocit cu publicul, comunitatea astfel încât informația oferită să fie din prima sursă.”

a menționat Mariana Buruiană.

Printre OSC-urile de la Târg s-a numărat și AO „Sănătate pentru tineri”, ONG-ul care a creat Centrul de sănătate prietenos tinerilor Neovita și a dezvoltat rețeaua Youth Clinic. Specialiștii oferă asistență consultativă gratuită adolescenților și tinerilor de până la 24 de ani. E vorba de servicii de ginecologie, urologie, consiliere psihologică, HIV sau în materie de planificare familială. Începând de anul trecut, aceste servicii sunt disponibile și pentru tinerii și tinerele refugiate din Ucraina. Șefa Centrului Neovita, Galina Leșco, susține că Târgul OSC-urilor a reprezentat o oportunitate pentru cetățeni să vadă amploarea sectorului asociativ.

„A fost o șansă ca potențialii noștri beneficiari să înțeleagă cât de diverse sunt serviciile pe care le oferim, inclusiv asistență informațională non-stop la telefonul de încredere YK Support Line 0 800 800 22. În plus, participarea la acest Târg a reprezentat o posibilitate să ne aliniem la motto-ul Zilei Europei: Împreună mai puternici.”

a punctat Galina Leșco.

Trecătorii prezenți în Piața Marii Adunări Naționale au avut șansa să se familiarizeze cu activitățile și proiectele desfășurate de organizațiile societății civile, să cunoască programele de voluntariat în care se pot implica direct, dar și să afle prin ce alte metode ar putea susține societatea civilă.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Dezbateri publică la Telenеști: „Contribuția femeilor în dezvoltarea durabilă a comunităților”

Bunele practici și abordările inovative în promovarea bunei guvernări și inițiativelor în domeniul egalității de gen și incluziunii au fost discutate în cadrul dezbaterii cu genericul „Contribuția femeilor în dezvoltarea durabilă a comunităților”.

Dezbateri a fost realizată în cadrul proiectului „Parteneriate pentru liderismul femeilor și bună guvernare”, implementat de Fundația „Friedrich Ebert” Moldova și AO „Institutum Virtutes Civilis”, cu suportul

financiar al Uniunii Europene și Fundației „Friedrich Ebert”. Evenimentul a întrunit participanți și participante ai organizațiilor societății civile și a autorităților publice locale din raioanele Telenеști, Strășeni, Ialoveni și Rezina și a avut drept scop promovarea și multiplicarea practicilor de bună guvernare, prin împărtășirea de experiențe și realizări în dezvoltarea comunităților și asigurarea bunei guvernări la nivel local.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Potrivit Liliane Palihovici, președinta AO „Institutum Virtutes Civilis”, proiectul „Parteneriate pentru liderismul femeilor și bună guvernare” are drept scop participarea echitabilă a femeilor și bărbaților în dezvoltarea durabilă și inclusiv în procesele decizionale

„Despre acest lucru se vorbește puțin, acest lucru nu este cunoscut și noi considerăm că această informație ar trebui discutată, prezentată publicului, iar experiențele frumoase multiplicare.”

a menționat Liliana Palihovici.

Directoarea de țară a fundației „Friedrich Ebert”, Ana Mihailov, a precizat că organizând dezbaterile „Contribuția femeilor în dezvoltarea durabilă a comunităților” echipa proiectului „a pornit de la premisa că societatea din Republica Moldova

dezavantajează femeile în raport cu bărbații și asta se întâmplă din cauza stereotipurilor adânc înrădăcinate, din cauza politicilor de stat care neglijează, nu-i neapărat intenționat femeile atunci când elaborează politicile publice.”

Printre participanții la dezbateri a fost și vicepreședinta raionului Ialoveni, Galina Tonu, potrivit căreia în ultimii ani administrația raională depune efort pentru a promova femeile în funcții de conducere. „Cu greu ne putem închipui că o comunitate se poate dezvolta atunci când nu se ține cont de opiniile tuturor membrilor acesteia. În ultimii ani, în cadrul Consiliului raional Ialoveni femeile sunt tot mai mult implicate în actul guvernării. Observ doar îmbunătățiri de pe urma acestei situații.”

a precizat Galina Tonu.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Uniunea Europeană susține dreptul fiecărui copil la o familie

În ultimii ani, s-a conturat tot mai mult importanța îngrijirii și suportului de calitate a serviciilor pentru copiii aflați în instituții rezidențiale sau cei expuși riscului de a fi separați de familiile lor. Astfel, crește

necesitatea sporirii numărului de asistenți parentali profesioniști și părinți-educatori pentru a oferi o alternativă adecvată pentru acești copii.

Imagina: https://ec.europa.eu/employment_social/epic/newsletter/201511/EPIC_Newsletter_Nov_2015.html

Asistența Parentală Profesionistă și Casa de Copii de Tip Familie sunt considerate forme imediate de protecție care facilitează procesul de dezinstituționalizare pentru copiii plasați. Autoritățile au responsabilitatea de a identifica forme de protecție familială (APP/CCTF) pentru toți copiii care nu pot fi reintegrați în familiile lor de origine, prin extinderea și diversificarea numărului de unități APP/CCTF în raioanele ce au copii plasați în servicii rezidențiale, asigurând în același timp finanțarea necesară. La finele anului 2022, conform datelor oficiale, 633 de copii se aflau în plasamente rezidențiale, dintre care 110 copii aveau dizabilități și erau plasați de autoritatea tutelară. Procesul de dezinstituționalizare implică atât dezvoltarea unui cadru legal coerent, cât și diversificarea și dezvoltarea serviciilor sociale în funcție de nevoile individuale ale copiilor, inclusiv celor cu dizabilități, și consolidarea capacităților specialiștilor.

Cu sprijinul CCF Moldova, în cadrul Proiectului HOPE - Abordarea holistică a protecției copilului în Moldova, finanțat de Uniunea Europeană, Agenția Austriacă de Dezvoltare și Caritas Austria, nouă asistenți parentali din Cimișlia, Anenii Noi, Strășeni, Nisporeni și municipiul Chișinău au participat în luna mai la un curs de instruire inițială pentru a deveni potențiali asistenți parentali profesioniști, curs cu o durată de 50 de ore.

Una dintre participante, cu o experiență în îngrijire a patru copii biologici, a împărtășit:

„La început am fost ezitantă să particip, mă gândeam că am deja multe cunoștințe, având în vedere că am crescut deja patru copii. Dar nu regret, pentru că am învățat multe detalii despre formele de abuz și cum să intervenim atunci când comportamentul copilului este diferit.”

(potențială asistentă parentală profesionistă).

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

O altă participantă a menționat:

„Acest curs mi-a crescut și mai mult încrederea în mine, deoarece voi avea grijă de un copil cu nevoi speciale. Știu că orice situație neclară voi întâmpina, voi fi ghidat și ajutat în măsura posibilităților. Vă suntem profund recunoscători!”

(asistent parental potențial, femeie).

Acești oameni își vor deschide ulterior casa și inima pentru copiii care au mare nevoie de ei. Cu toate acestea, este necesar suportul continuu din partea specialiștilor, din momentul când vor fi plasați copiii.

Un asistent parental profesionist a fost invitat să își împărtășească experiența sa de îngrijire a mai multor copii, care a încurajat participanții să nu le fie frică de starea copiilor care vin, că ei suferă de lipsa de dragoste:

„Am avut ocazia să am grijă de un bebeluș de numai 5 luni. În primele două săptămâni, părea că este foarte rigid, stând într-o singură poziție - pe spate, cu mâinile în sus. M-am îngrijorat și am început să-l stimulez, să-l vorbim, să-i schimb poziția, să-l masez, pentru a-l scoate din acea stare. Treptat, micuțul s-a înviorat și a devenit un copil vesel, la fel ca orice alt bebeluș de vârsta lui...”

Este prioritar ca autoritățile să promoveze serviciile de îngrijire alternativă de tip familial pentru a asigura dreptul fiecărui copil la o familie și pentru a preveni instituționalizarea acestora, oferind o alternativă mai bună la plasamentul în instituții rezidențiale, iar suportul continuu și ghidarea acestora în situațiile copiilor ce au venit cu diverse experiențe traumatice este unul crucial. Aceste servicii oferă oportunitatea de a crește într-un mediu familial sigur și stabil, implicând familiile biologice, extinse sau asistenții parentali profesioniști în îngrijirea copiilor.

Analizând tendințele de dezvoltare și evoluția numărului de asistenți parentali și a copiilor plasați în servicii alternative de tip familial, în ultimii ani, observăm o creștere a numărului de asistenți parentali profesioniști și copii plasați în servicii alternative de tip familial, ceea ce este un semn încurajator. Cu toate acestea, este necesară o creștere continuă și sustenabilă a numărului de asistenți parentali și părinți-educatori pentru a satisface nevoile tuturor copiilor aflați în instituții rezidențiale sau în risc de separare.

Autoritățile ar trebui să consolideze politicile și programe de recrutare, formare și susținere a asistenților parentali profesioniști și părinților-educatori, pentru a încuraja mai multe persoane să se implice în acest domeniu.

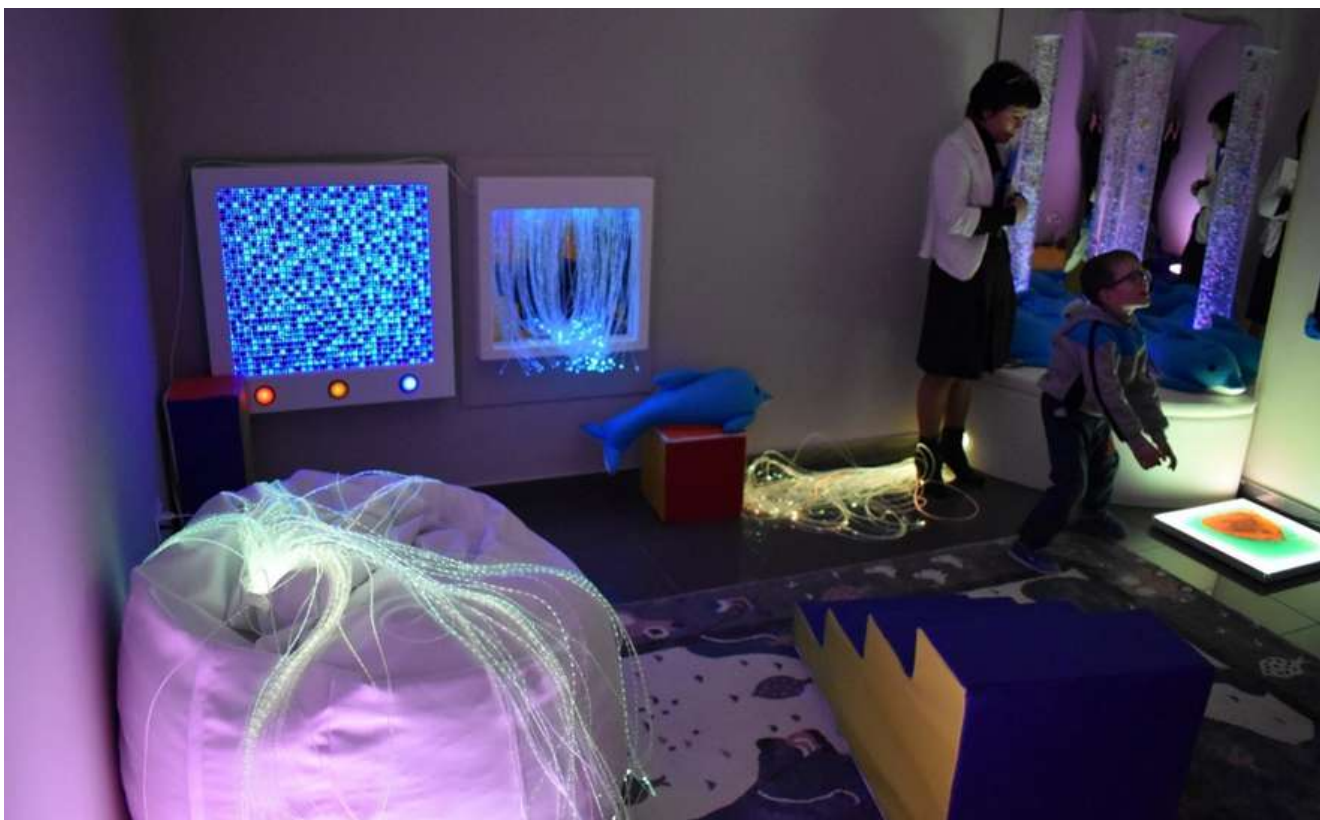

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

La Criuleni a fost inaugurată o cameră senzorială pentru asistența copiilor cu tulburări de dezvoltare și comportament

Copiii cu dizabilități și copiii cu tulburări de dezvoltare și de comportament din raionul Criuleni vor avea acces la asistență cu aplicarea terapiei senzoriale, datorită unei camere de stimulare senzorială, amenajate de Asociația „Fiecare Contribuie pentru Schimbare” cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

Terapia senzorială facilitează procesul de învățare și ajută copilul să devină un adult autonom și integrat în societate. Activitățile din cadrul acestei terapii contribuie, prin tehnici speciale, la adaptarea copilului la mediul înconjurător. Terapia de integrare senzorială este o componentă a planului complex de intervenție pentru recuperarea copiilor cu anumite tulburări sau dizabilități.

„Prin intermediul proiectului implementat, am extins și fortificat serviciul social Echipă Mobilă și Serviciul raional de intervenție timpurie: am amenajat corespunzător spațiul, am informat

comunitatea, părinții, am instruit specialiști și am pilotat serviciile camerei senzoriale. De asemenea, am dotat Centrul de Intervenție Timpurie „Lăstărel” cu un autoturism. Astfel, specialiștii se pot deplasa mai ușor la familiile cu posibilități materiale limitate pentru a le acorda gratuit copiilor serviciile necesare - terapie senzorială, kinetoterapie, asistență psihologică.”

a spus, la inaugurarea camerei senzoriale, Victoria Secu, directoare executivă a AO „Fiecare Contribuie pentru Schimbare”.

Împreună mai puternici

Folosirea camerei senzoriale va crește calitatea serviciilor prestate pentru cel puțin 100 de copii anual - 30 de beneficiari ai serviciului social Echipă Mobilă și 70 de beneficiari ai serviciului raional de intervenție timpurie.

„Asociația «Fiecare Contribuie pentru Schimbare» a dezvoltat mai multe servicii sociale destinate copiilor și familiilor, dovedindu-se un partener de încredere al Uniunii Europene. Suntem bucuroși să lucrăm cu asemenea organizații și vom continua să susținem societatea civilă în extinderea serviciilor sociale necesare comunităților.”,

a spus, prezentă la eveniment, Victoria Neaga, manageră de proiecte la Delegația Uniunii Europene.

Extinderea serviciului Echipă Mobilă și a serviciului raional de intervenție timpurie din Criuleni este parte a proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”. AO „Fiecare Contribuie pentru Schimbare” a fost creată în anul 2000 și a dezvoltat, până în prezent, la nivel local și regional, un șir de servicii sociale și educaționale de suport, pentru persoane cu dizabilități. FCPS deține statut de organizație de utilitate publică.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În raionul Fălești a fost lansat un serviciu social de Casă Comunitară pentru persoane cu dizabilități mintale

Șase persoane cu dizabilități mintale și psihosociale din raionul Fălești vor fi încadrate în serviciul social Casă Comunitară, creat de Asociația Părinților Persoanelor cu Dizabilități „Eternitate” în parteneriat cu Consiliul Raional Fălești, cu suportul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova. Casa Comunitară este o locuință obișnuită, amenajată și dotată cu toate cele necesare, iar persoanele care trăiesc în ea sunt asistate de profesioniști ca să-și dobândească abilități de viață independentă. Un astfel de serviciu este o soluție pentru evitarea plasării acestor persoane în instituții rezidențiale.

Din resursele proiectului, care a avut un buget total de 60.000 de euro, Asociația „Eternitate” a procurat o locuință, a mobilat-o și amenajat-o conform nevoilor beneficiarilor, a dotat-o cu electrocasnice, a angajat și instruit specialiștii care vor lucra în cadrul serviciului.

„Persoanele cu dizabilități mintale și psihosociale din serviciul Casă Comunitară au nevoie de îngrijire și suport continuu, pentru a-și dezvolta potențialul și abilitățile de trai independent. Locuind aici, ele pot participa la viața comunității, deoarece au acces la serviciile publice, școală, centru medical, casă de cultură, iar de sărbători pot primi oaspeți. Oamenii din sat le cunosc, le pot vizita, pot merge împreună în excursii. Astfel se evită izolarea, iar calitatea vieții lor este îmbunătățită.”

a declarat, la conferința de lansare a serviciului, Ludmila Jalbă, președintă a Asociației „Eternitate”.

Pentru anul 2024, Consiliul Raional Fălești a prevăzut în buget o finanțare completă a acestui serviciu, de 900 de mii de lei, ceea ce îi va asigura durabilitatea.

„Ne place să spunem în ultimul timp că Republica Moldova este parte a familiei europene, iar această afirmație se materializează anume prin astfel de proiecte. Casa Comunitară inaugurată la Fălești este unul dintre cele 40 de servicii sociale create în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”, finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova în parteneriat cu IP Keystone Moldova și Institutum Virtutes Civilis. Fundația Soros Moldova este onorată să fie parte a acestui consorțiu care dezvoltă servicii în toată țara. Ele îmbunătățesc viața mai multor categorii de oameni – copii, persoane în etate, persoane cu dizabilități.”

a spus Petru Culeac, director executiv al Fundației Soros Moldova.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Condiții mai bune de trai pentru vârstnicii din Centrul raional de plasament din Anenii Noi

Treizeci de persoane vârstnice și cu dizabilități din Centrul de plasament din satul Puhăceni, raionul Anenii Noi, au condiții mai bune pentru trai și activități de recreere, după ce încăperile au fost renovate și dotate cu mobilier, electrocasnice și alte echipamente. De condiții mai bune de muncă au parte și cei 25 de angajați. Îmbunătățirile au fost făcute în cadrul unui proiect desfășurat de Asociația Obștească „GENESIS” în parteneriat cu Consiliul Raional Anenii Noi cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

Sălile de baie au fost reparate și adaptate accesului persoanelor cu dizabilități, s-au făcut renovări și dotări cu echipament în sala de mese, în spălătoria Centrului, în cabinetul medical și în spațiile pentru dormit. Din resursele proiectului și ale Consiliului Raional Anenii Noi au fost procurate o mașină de spălat, un frigider, un aragaz și alt echipament necesar pentru

o activitate conformă cu normativele de stat. De asemenea, echipa Centrului, care lucrează pe ture, a fost instruită cum să acorde îngrijiri paliative, cum să asigure protecția persoanelor din serviciu împotriva situațiilor de abuz și violență, cum să aplice instrumente de planificare individualizată a asistenței pentru beneficiarii serviciului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Angajații din acest tip de instituții au o activitate specifică, muncesc în ture de noaptea, supraveghează neîntrerupt sănătatea și starea psihologică a vârstnicilor, de aceea au nevoie de abilități profesionale specifice și de instruire continuă. Prin intermediul proiectului, datorită asistenței unui mentor calificat, vom spori calitatea serviciilor prestate.”

a spus, la evenimentul de totalizare, Natalia Procopii-Scobioală, manageră de proiect la AO „GENESIS”.

„Centrul de plasament din Anenii Noi a trecut printr-o perioadă de modernizare și îmbunătățire a condițiilor de trai și a serviciilor prestate, iar noi suntem bucuroși să sprijinim astfel de transformări, în special dacă ele sunt fundamentate de un parteneriat durabil dintre societatea civilă și autoritățile publice locale.”

a menționat Victoria Neaga, manageră de proiecte la Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova.

„Cele 40 de servicii sociale pe care le dezvoltăm, împreună cu partenerii, în proiectul „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune” sunt orientate spre îmbunătățirea calității vieții celor mai vulnerabile categorii ale populației. Ne bucurăm că există deschidere la nivel local și astfel serviciile dezvoltate sunt sustenabile.”

a spus Petru Culeac, director executiv al Fundației Soros Moldova.

Proiectul „Îmbunătățirea calității serviciilor de plasament în cadrul Azilului raional pentru persoane în etate și cu dizabilități din s. Puhăceni, r. Anenii Noi, în contextul pandemiei de Covid 19” are un buget de 49.600 00 de euro și o cofinanțare din partea Consiliului Raional Anenii Noi de 500.000,00 de lei.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Un Centru de zi pentru copii cu boli rare, „Fluturele Albastru”, a fost inaugurat la Chișinău

Copiii cu boli rare din municipiul Chișinău vor putea frecventa un centru de zi, deschis în sectorul Râșcani, unde vor beneficia de activități de recreere și de terapii speciale pentru recuperare. Centrul a fost creat de Asociația Obștească „Copiii Ploii” în parteneriat cu Consiliul Municipal Chișinău, cu sprijinul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

Copiii cu boli rare se integrează greu în sistemul socio-educational, din cauza patologiilor care le afectează grav starea de sănătate. Ei au nevoie în permanență de servicii calitative de reabilitare și menținere,

iar familiile lor – de suport psihologic și social, pentru a le ajuta să ofere copiilor o îngrijire adecvată. În centru copiii vor avea parte de terapii complementare specifice, care vor contribui la bunăstarea lor.

În cadrul Centrului, unde sunt spații adaptate și amenajate corespunzător cu mobilier și echipament, specialiștii le oferă copiilor și părinților servicii sociale și educaționale specializate, inclusiv ședințe de kinetoterapie, terapie logopedică, consiliere psihologică și psihopedagogică. Sunt aplicate, de asemenea, terapii alternative.

„Până acum, această categorie de copii era cu greu încadrată în centrele existente.”

Aici vom putea face ședințe cu terapii corespunzătoare pentru 28 de copii din municipiul Chișinău în fiecare an.”

a declarat la eveniment Doinița-Elena Losețchi, directoare executivă a Asociației Obștești „Copiii Ploii”.

Proiectul are un buget de 57 194 de euro și este implementat de Asociația Obștească „Copiii Ploii” din Chișinău în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune”.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Un centru de zi pentru adolescenții cu autism a fost deschis la Chișinău cu suportul Uniunii Europene

Adolescenții cu tulburări de dezvoltare din municipiul Chișinău vor putea frecventa Centrul de zi pentru adolescenți cu tulburări din spectrul autist „ADIR”, inaugurat la 20 mai în sectorul Botanica, unde își vor putea dezvolta abilitățile de viață independentă, vor participa la ateliere vocaționale și la ședințe de rehabilitare. Centrul a fost creat de Asociația Obștească „SOS Autism” în parteneriat cu Consiliul Municipal Chișinău, cu suportul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

În cadrul centrului, tinerii, îndrumați de specialiști, vor avea activități de ergoterapie - cu ajutorul cărora își vor dezvolta deprinderile de trai independent, vor participa la ateliere vocaționale de confecționare a obiectelor din ceramică, din ceară, din textile. Cei care au programe individuale de recuperare vor avea ședințe de masaj și kinetoterapie. De asemenea, se vor organiza activități de socializare.

„Când copilul cu autism ajunge la vârsta adolescenței, părintele este deja foarte obosit emoțional, psihologic și financiar. La această etapă acești copii devin practic invizibili. Nu prea beneficiază de asistență când devin adulți. Pentru a-i ajuta să se integreze și, eventual, să-și găsească o meserie, îi antrenăm în ateliere vocaționale și, unde e posibil, îi orientăm spre antreprenoriatul social.”

a completat Aliona Dumitraș, directoarea AO „SOS Autism”.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Spațiile Centrului au fost reparate, mobilate și echipate corespunzător. Specialiștii angajați aici au parcurs stadii de formare profesională pentru a lucra cu această categorie de beneficiari.

„În municipiul Chișinău avem mai multe servicii concentrat pe depășirea situațiilor de criză pentru copii, dar e nevoie să consolidăm și serviciile pentru tinerii care ies din școli și nu reușesc să se integreze sau să-și găsească un loc de muncă.”

a spus Angela Cutasevici, viceprimară a municipiului Chișinău pentru probleme sociale.

„Centul ADIR este unul dintre cele 40 de servicii sociale create în Republica Moldova în cadrul proiectului «Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale mai bune», finanțat de Uniunea Europeană, cofinanțat și implementat de Fundația Soros Moldova. Am susținut serviciul nu doar financiar, dar și, împreună cu organizațiile partenere – Keystone Moldova și Institutum Virtutes Civilis, oferim tot suportul pentru instruire și capacitatea personalului, mentorat, astfel ca serviciul să fie calitativ și să răspundă nevoilor specifice ale beneficiarilor. De asemenea, insistăm ca serviciile create să fie sustenabile, de aceea apreciem deschiderea autorităților publice locale din Chișinău, care au preluat acest serviciu și îl vor finanța în anul viitor.”

a spus Daniela Leahu, directoare de proiect, Fundația Soros Moldova.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În raioanele Glodeni și Dondușeni au fost inaugurate două spălătorii sociale cu suportul Uniunii Europene

Persoanele vârstnice și cu dizabilități din toate localitățile raionului Glodeni folosesc lunar, gratuit, serviciile Spălătoriei sociale mobile, un serviciu lansat în luna aprilie. La fel, vârstnicii și persoanele cu dizabilități din comuna Tîrnova, r. Dondușeni, își igienizează hainele și lenjeria la Spălătoria socială recent deschisă în localitate. Ambele spălătorii au fost create cu suportul Uniunii Europene și al Fundației Soros Moldova.

Hainele și lenjeria de pat sunt colectate de la domiciliul beneficiarilor cu automobilul serviciului, sunt aduse la spălătorie, unde sunt igienizate, apoi - restituite proprietarilor. La Glodeni, serviciul a fost creat de Asociația Obștească „Clinica Juridică” din Bălți în parteneriat cu Consiliul Raional Glodeni, în cadrul proiectului „Organizațiile societății civile acționează pentru servicii sociale

mai bune”. Din resursele proiectului a fost reparat și amenajat spațiul, au fost procurate mașini de spălat și un automobil pentru colectarea și livrarea rufelor, a fost angajat și instruit personalul serviciului. Spălătoria va fi gestionată și finanțată în continuare de Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

„Ne propunem să îmbunătățim astfel condițiile de trai ale vârstnicilor din raion, în special ale celor încadrați în serviciile de îngrijiri la domiciliu și asistență personală. În același timp, facilităm lucrul asistenților personali și lucrătorilor sociali din comunitate.”

a declarat, la inaugurarea serviciului, Ion Crudu, șef al Direcției Asistență Socială și Protecția Familiei Glodeni.

La Tîrnova, Dondușeni, spălătoria a fost creată în cadrul unui proiect implementat de Asociația Obștească „Tîrnoveanca” și Consiliul Local.

Pentru crearea acestui serviciu social a fost nevoie de 42.771 de euro, dintre care 7.800 de euro este contribuția Consiliului Comunal Tîrnova.

„Rolul autorităților publice locale este să asigure echitatea și respectarea drepturilor omului pentru întreaga populație. De aceea, alături de societatea civilă, am găsit soluții pentru crearea acestui serviciu social, care răspunde nevoilor de bază ale persoanelor în etate și cu dizabilități și familiilor cu copii cu posibilități materiale limitate.”

a declarat, la inaugurare, primarul comunei Tîrnova, Victor Bodorin.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Proiectul EVA: soluții și donații pentru consolidarea activității Serviciului integrat pentru victimele violenței sexuale

Datorită eforturilor remarcabile din cadrul proiectului „EVA – Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni”, în luna martie, a fost creat primul Serviciu integrat din Republica Moldova ce oferă oricărei persoane adulte, care a fost victimă a violenței sexuale, posibilitatea de a beneficia de asistență medicală, legală, psihologică și socială într-o singură locație. Odată cu lansarea Serviciului, a fost identificată necesitatea desfășurării unui exercițiu de pilotare pentru a analiza modul de funcționare în practică a acestuia.

Astfel, a fost organizat un atelier de validare a principalelor recomandări și lecții învățate, identificate în urma desfășurării de către Centrul Internațional „La Strada” a exercițiului de pilotare a procedurilor de lucru în cadrul Serviciului integrat.

Un alt aspect important al evenimentului a fost donarea de echipamente și bunuri către diverse instituții locale.

Astfel, în scopul de a sprijini activitatea Serviciului integrat pentru victimele violenței sexuale, a fost oferit un automobil, destinat pentru transportarea victimelor, precum

și pentru activități de informare în satele și localitățile din raioanele deservite de Serviciului integrat.

De asemenea, pentru a îmbunătăți și facilita desfășurarea activităților celor 12 primării partenere din raionul Ungheni, au fost oferite echipamente audio și video pentru organizarea conferințelor, precum și generatoare electrice.

În același timp, cinci grădinițe din orașul Ungheni au primit seturi de mobilier. Donația a cuprins mese și scaune, dulăpioare și paturi confortabile și practice ce vor contribui la crearea unui mediu armonios pentru dezvoltarea copiilor.

Până la finalizarea Proiectului EVA, donații similare de echipament pentru primării și piese de mobilier pentru grădinițe vor fi oferite și în raionul Cahul.

Atelierul de discuții și donațiile au avut loc în cadrul Proiectului „EVA – Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni” finanțat de Uniunea Europeană și implementat de UN Women Moldova în parteneriat cu UNICEF Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Mai multe comunități sensibile la dimensiunea de gen, mai multe fete și femei protejate de violență cu asistența UE

24 de comunități din raioanele Cahul și Ungheni au devenit adevărate campioane în promovarea egalității de gen. Este rezultatul remarcabil al Proiectului EVA „Promovarea egalității de gen în raioanele Cahul și Ungheni”, lansat în anul 2020 de UN Women Moldova în parteneriat cu UNICEF și finanțat de Uniunea Europeană.

Timp de trei ani, zeci de primari, primare, consilieri și consilieri locali, sute de activiste și activiști civici locali și mii de beneficiari/-e au învățat cum să-și transforme comunitățile în zone sigure pentru fete, femei și copii.

În urma cursurilor de instruire, zeci de femei, inclusiv supraviețuitoare ale violenței domestice, și-au găsit un loc de muncă sau și-au deschis propriile afaceri devenind astfel mai pregătite pentru a se implica în activitățile comunităților din care fac parte. Totodată, a fost creat primul serviciu specializat din Republica Moldova ce oferă

servicii pentru victimele violenței sexuale într-un singur loc.

Evenimentul de final al proiectului a adunat peste 130 de participanți/-te care au marcat toate succesele obținute în trei ani de activitate.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

INSTITUȚII ȘI GUVERNARE

Manualul de armonizare a legislației ca element-cheie pentru succesul procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană - prezentat publicului

La 12 ianuarie, a avut loc un eveniment public la Europe Café din Chișinău, dedicat prezentării **Manualului privind armonizarea legislației, elaborat de dl Vladimir Međak și dl Primož Vehar**, ambii experți în proiectul finanțat de UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală în Republica Moldova”, care a organizat evenimentul în cooperare cu proiectul UE „Comunicare strategică și sprijin pentru mass-media în Republica Moldova”. Participanții la eveniment au fost în principal jurnaliști, reprezentanți ai mass-mediei și membri ai diferitelor organizații neguvernamentale.

Manualul privind armonizarea legislației prezintă informații teoretice și practice referitoare la legislația UE și principiile de bază de funcționare a instituțiilor Uniunii Europene, explică etapele și procesul de armonizare legislativă, oferă sfaturi utile privind transpunerea legislației UE, ce trebuie făcut și ce nu trebuie făcut în acest proces, pe baza experienței rundelor anterioare de extindere, plasând întregul proces în

contextul sistemului juridic național al Republicii Moldova. Manualul explică, de asemenea, următorii pași pentru Republica Moldova în negocierile de aderare la UE și rolul parlamentului național în acest proces. Manualul a fost elaborat de doi juriști cu experiență în armonizarea legislației, în strânsă cooperare cu Cancelaria de Stat, Centrul de Armonizare a Legislației.

Observații introductive au fost făcute de Excelența Sa **domnul Jānis Mažeiks**, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, dl **Vladimir Cuc**, Secretar de Stat al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, dl **Adrian Băluțel**, Secretar de Stat al Guvernului și dna **Natalia Suceveanu**, șefa Centrului de Armonizare a Legislației, Cancelaria de Stat.

Autorii manualului, Primož Vehar și Vladimir Međak, au prezentat procesul de armonizare a legislației ca element-cheie pentru succesul procesului de integrare a Republicii Moldova în Uniunea Europeană și au oferit, de asemenea, răspunsuri la mai multe întrebări interesante din partea publicului.

Împreună mai puternici

DI Vehar, șeful echipei proiectului și fost înalt funcționar din cadrul Biroului legislativ al Guvernului Sloveniei responsabil cu armonizarea legislației și fost șef al Secretariatului Comisiei pentru afaceri europene din Parlamentul sloven, a subliniat că armonizarea legislației nu este un exercițiu de copy-paste. DI Vehar a subliniat că directivele și regulamentele UE nu pot fi doar copiate și nici legislația română nu poate fi doar copiată, indiferent cât de aproape ar fi aceasta din cauza limbii, însă această legislație poate fi folosită ca sursă foarte utilă de direcționare, informare și comparație. Armonizarea legislației este un proces extrem de solicitant de elaborare a unei legislații naționale moldovenești, pentru cetățenii și agenții economici din Republica Moldova, care aduce statul de drept, o mai bună funcționare economică, drepturi sociale mai bune, mai multă producție și export, un mediu mai curat și un nivel de trai mai ridicat, ceea ce putem vedea din exemplul noilor state membre ale UE din Europa Centrală și de Est. Cu toate acestea,

armonizarea legislației nu este o sarcină mecanică de făcut de astăzi până mâine, ci un proces solicitant care necesită multă atenție, în special planificarea adecvată, evaluările de impact, consultări, precum și resurse, prin urmare, acest proces trebuie realizat treptat.

DI Međak, expert senior în proiect și fost director adjunct al Biroului Guvernamental pentru Integrare Europeană, responsabil de armonizarea legislației și fost jurist-șef în echipa de negociere aderării la UE a Serbiei, a subliniat că negocierile de aderare vor fi un proces de adaptare a sistemului juridic și instituțional al Republicii Moldova la sistemul UE. El a subliniat că principiul cheie al negocierilor de aderare este acela că negocierile vizează alinierea deplină la acquis-ul UE și punerea în aplicare a acestuia la o dată limită, astfel încât noul stat membru să poată pune în aplicare politicile UE și să beneficieze pe deplin de aderarea la UE din momentul aderării. În același timp, legislația UE nu este negociabilă, astfel încât o țară candidată poate negocia doar elementele

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

„când” și „cum”, își va armoniza legislația cu legislația UE. Cu toate acestea, Comisia poate negocia eventuale dispoziții tranzitorii și modalități specifice de punere în aplicare a legislației UE după aderare. Cu toate acestea, la sfârșitul negocierilor de aderare, Moldova va fi armonizată cu legislația UE. Procesul necesită timp și mult efort, dar se poate face dacă există voința de a face acest lucru și suficientă asistență în domeniul expertizei și al fondurilor pentru a sprijini reformele necesare.

În luna următoare prezentării manualului au fost organizate o serie de instruirii speciale privind armonizarea a legislației, iar manualul în limba română a fost predat funcționarilor publici care au participat la instruire, precum și universităților. Manualul va contribui la o mai bună punere în aplicare a procesului de armonizare legislativă, aceasta fiind una dintre principalele provocări pentru Republica Moldova în eforturile de aderare la UE.

Manualul este disponibil și online:

► **În limba română:**

o https://www.eeas.europa.eu/delegations/moldova/manual-armonizarea-legisla%C8%9Biei-ca-element-cheie-pentru-succesul-procesului-de_ro?s=223

► **În limba engleză:**

o https://www.eeas.europa.eu/delegations/moldova/handbook-legal-approximation-key-element-successful-integration-process-0_en?s=223

Proiectul finanțat de UE „**Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală în Republica Moldova**”, are ca scop creșterea capacităților Guvernului Republicii Moldova și ale altor instituții naționale cheie în implementarea Acordului de Asociere UE-Moldova. După primirea de către Republica Moldova a statutului de țară candidat la UE, proiectul este dispus să ofere asistență avansată pentru consolidarea administrației moldovenești pentru a fi pregătită pentru următorii pași în procesul de integrare în UE.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Înalți Consilieri UE: o nouă misiune pentru a ajuta Moldova să fie mai aproape de Uniunea Europeană

O nouă misiune a Înalților Consilieri UE și-a început recent activitatea în Republica Moldova: zece experți europeni de nivel înalt lucrează zilnic în instituțiile publice pentru a le ajuta să implementeze angajamentele Acordului de Asociere și să accelereze procesul de integrare europeană, ținând cont de statutul recent dobândit de țară-candidat.

În prezent, sectoarele prioritare acoperite de noua misiune includ: anticorupție, politică vamală și fiscală (mobilizarea veniturilor interne), afaceri diplomatice și europene, educație și cercetare, energie, mediu și tranziție ecologică, afaceri de securitate internă, reforma administrației publice locale, coordonarea reformelor, coordonarea strategică și afacerile europene. Înalții Consilieri UE oferă consultanță de politici următoarelor instituții: Cabinetul Primului Ministru, Cancelaria de Stat, Administrația Prezidențială, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Energiei, Ministerul Mediului, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor și Serviciul Vamal. Se preconizează că sectoarele sprijinite și numărul de Consilieri vor crește în viitorul imediat.

Pe parcursul anilor precedenți, misiunile Consilierilor la Nivel Înalt UE s-au dovedit, potrivit autorităților moldovenești, unul dintre cele mai eficiente programe de asistență în dezvoltarea politicilor publice și a avut ca rezultat numeroase reforme și un sistem public modernizat.

Dincolo de Înalții Consilieri, proiectul include și o Facilitate de Suport Tehnic de experți

pe termen scurt și mediu, instrumentală în sprijinirea Guvernului Republicii Moldova în implementarea priorităților urgente de reformă și îndeplinirea sarcinilor specifice legate de implementarea Acordului de Asociere. Astfel de sectoare suplimentare susținute în prezent includ, între altele, planificare strategică, lupta contra spălării banilor și recuperarea bunurilor infracționale, reforma Inspectoratului de Stat al Muncii, politica energetică și cadrul de reglementare, dezvoltarea capacităților Agenției Proprietății Publice și Energocom S.A.

Proiectul este implementat în perioada 2 ianuarie 2023 – 1 ianuarie 2025. Obiectivul general este de a sprijini autoritățile moldovenești în implementarea agendei de reforme și, în special, în dezvoltarea capacităților necesare pentru implementarea Acordului de Asociere. (AA), inclusiv Zona de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător (ZLSAC), precum și asistență în procesul de negociere a aderării la UE, în urma avizului pozitiv al Comisiei Europene și a concluziilor ulterioare ale Consiliului European de a acorda Republicii Moldova statutul de candidat.

În mod specific, proiectul urmărește consolidarea procesului de elaborare a politicilor la nivel de sector, a capacităților de planificare strategică și de gestionare a politicilor, îmbunătățirea cunoștințelor și conștientizării părților interesate cu privire la politicile, legislația și reglementările UE, consolidarea capacităților în instituțiile publice de nivel central din Republica Moldova. Se vor oferi sfaturi specifice pentru a asigura fezabilitatea politică, instituțională și financiară a reformelor pentru a asigura implementarea efectivă a acestora.

Etapele anterioare ale misiunii Înalților Consilieri UE au fost ireditate cu succes în 2016 – 2018 și, respectiv, 2019 – 2022.

Mai multe informații despre proiect sunt disponibile pe pagina web www.eu-advisers.md și pe rețelele sociale: www.facebook.com/euadvisers

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

10 ani de promovare și protecție a egalității în Republica Moldova

Conferința internațională „**Instituțiile de egalitate: noi standarde, noi provocări**”, organizată pe 24 mai, a marcat cea de-a 10-a aniversare și a prezentat principalele realizări ale Consiliului pentru Egalitate de-a lungul unui deceniu de activitate în Republica Moldova. Evenimentul a pus în discuție evoluțiile și standardele recente pentru promovarea egalității, diversității și nediscriminării în Republica Moldova și în Europa, dar și provocările care trebuie abordate pe viitor.

Conferința a oferit o platformă de discuții pentru participanți - experți naționali și internaționali, reprezentanți ai instituțiilor pentru egalitate, actori guvernamentali și non-guvernamentali, activi în domeniul combaterii discriminării. Ei au discutat despre funcționarea mecanismelor de redresare a discriminării în Republica Moldova, și posibilități viitoare de îmbunătățire a răspunsurilor corelate în conformitate cu standardele europene și internaționale.

În rezultatul discuțiilor și concluziilor de încheiere, a fost evidențiată importanța continuării, a creșterii cooperării și schimburilor între toți actorii relevanți,

pentru ca în final victimele discriminării să se bucure de o mai bună protecție, în special grupurile vulnerabile din Republica Moldova.

Împreună mai puternici

Acest eveniment a fost organizat în cooperare cu Consiliul pentru Egalitate, în cadrul proiectului „Combaterea discriminării, discursului de ură și a crimelor motivate de prejudecată în Republica Moldova”, parte a

programului comun al Uniunii Europene și Consiliului Europei “Parteneriat pentru Buna Guvernare”, cofinanțat de Uniunea Europeană și de Consiliul Europei și implementat de Consiliul Europei.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Lansarea SIA JUSTAT – instrumentul național de publicare a statisticii judiciare în Republica Moldova

Lansarea Sistemului Informațional Automatizat (SIA) JUSTAT a avut loc la 26 mai în cadrul unui eveniment public ce a vizat prezentarea noului instrument cu participarea reprezentanților autorităților naționale, partenerii responsabili de dezvoltarea sistemului și experții CEPEJ Rado Brezovar (Slovenia) și Luigi Cipollini (Italia).

JUSTAT a fost inspirat de baza de date CEPEJ-STAT referitoare la sistemele judiciare din Statele membre ale Consiliului Europei, și a fost dezvoltat de un grup de lucru format din reprezentanți ai administrației centrale judecătorești, instanțe, consultanți naționali și Secretariatul Comisiei Europene pentru Eficiența Justiției (CEPEJ). SIA JUSTAT a fost creat în strânsă colaborare cu Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești a Republicii Moldova.

În cadrul evenimentului de lansare, au fost prezentate conceptul, principalele caracteristici și funcționalități ale noului sistem informațional, și datele ce pot fi consultate prin intermediul a trei tablouri de bord, precum date statistice, indicatori-cheie de performanță, alte date pertinente utilizate în procesul de evaluare a performanței instanțelor judecătorești naționale. S-a menționat de asemenea relevanța interoperabilității SIA JUSTAT și a Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor pentru colectarea și transferul de date.

SIA JUSTAT va ajuta autoritățile naționale la îmbunătățirea eficienței și transparenței instanțelor judecătorești, și va facilita înțelegerea și accesul profesioniștilor și publicului la datele judiciare.

Acesta este accesibil la următorul link: <https://justat.instante.justice.md/>

Activitatea a fost organizată în cadrul proiectului „Sprijin pentru modernizarea în continuare a managementului instanțelor judecătorești în Republica Moldova”, cofinanțat de Uniunea Europeană și Consiliul Europei, și implementat de Consiliul Europei în cadrul Parteneriatului pentru Buna Guvernare (2023-2027).

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Noi proiecte comune pentru Republica Moldova au fost prezentate de Uniunea Europeană și Consiliul Europei în cadrul celei de-a treia etape a Parteneriatului pentru Buna Guvernare (2023-2027)

Pe 26 aprilie, la Chișinău, au fost prezentate noi proiecte care vizează modernizarea administrației justiției, facilitarea accesului femeilor la justiție, combaterea criminalității economice, promovarea egalității și nediscriminării, precum și sporirea eficienței luptei împotriva spălării banilor și combaterea finanțării terorismului, fiind parte a celei de-a treia etape a programului comun al UE/Consiliul Europei- Parteneriat pentru Buna Guvernare (2023-2027).

În acest context, Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova și Consiliul Europei, împreună cu 45 de reprezentanți ai instituțiilor naționale partener, au discutat despre acțiuni comune la prima reuniune a Comitetului Local de Coordonare pentru noua fază a Parteneriatului pentru Buna Guvernare (PBG) pentru Republica Moldova.

„UE are fericita ocazie să demareze oficial Faza III a Parteneriatului UE/Consiliul Europei pentru Buna Guvernare. Lupta cu succes împotriva corupției, implementarea eficientă a reformei justiției în Republicii Moldova, precum și consolidarea drepturilor omului sunt elementele cheie pe calea aderării la UE a Republicii Moldova. Șase noi proiecte în cadrul Parteneriatului nostru de succes vor contribui la creșterea eficienței instanțelor, la îmbunătățirea regimului de luptă împotriva

spălării banilor și de recuperare a activelor din Republica Moldova, la combaterea discriminării, a discursurilor motivate de ură și a crimelor motivate de prejudecată, precum și la consolidarea accesului la justiție pentru femeile victime ale violenței în următorii patru ani.”

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Având la bază rezultatele obținute în fazele anterioare ale PBG, Programul va oferi în continuare sprijin țării în agenda priorităților sale de aderare, având la bază standardele Consiliului European. Datorită flexibilității sale, PBG va continua să răspundă necesităților emergente ale partenerilor naționali.”

a subliniat Delphine Freymann, șefa Departamentului programe și mobilizare a resurselor, Direcția pentru coordonarea programelor, Consiliul European

În Republica Moldova vor fi implementate trei proiecte specifice țării, cu un buget total de 1,7 milioane de euro, cofinanțate de UE

și Consiliul European. Proiectele vizează combaterea discriminării, a discursului instigator la ură și a infracțiunilor motivate de ură pentru a consolida toleranța, incluziunea și diversitatea. La nivel regional, cele trei proiecte vor fi implementate în țările Parteneriatului Estic, inclusiv în Republica Moldova. Proiectele regionale vor viza combaterea criminalității economice, promovarea egalității și nediscriminării și facilitarea accesului femeilor la justiție. Scopul lor este de a încuraja crearea de parteneriate, de a oferi o platformă pentru împărtășirea lecțiilor învățate și a celor mai bune practici și, acolo unde este cazul, să completeze proiectele specifice țării.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Ateliere de orientare profesională pentru studenții facultății de drept din cadrul Universității de Stat din Moldova

Studenții facultății de drept a Universității de Stat din Moldova au beneficiat pe parcursul lunii aprilie 2023 de 6 ateliere de orientare profesională în cadrul Proiectului „Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc din Moldova”, implementat de Agenția Centrală pentru

Managementul Proiectelor din Lituania și Expertise France, cu suportul Uniunii Europene și în parteneriat cu Universitatea de Stat din Moldova. Scopul acestor ateliere a fost de a crea și a menține o platformă pentru orientarea profesională și schimb de informații pentru viitorii și tinerii juriști.

Atelierele cu genericul „Se caută un jurist” s-au desfășurat în perioada 10-27 aprilie și au presupus vizite de inițiere, documentare și dezbateri la 5 instituții din domeniul sistemului de justiție din Republica Moldova: Inspectoratul General de Poliție a Republicii Moldova, Consiliul Național pentru Asistență Juridică Garantată de Stat, Ministerul Justiției, Judecătoria Chișinău, Consiliul de Mediere și Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești din Moldova.

Selectarea instituțiilor a fost precedată de o evaluare din partea echipei Proiectului a nivelului de atractivitate a acestor instituții pentru tinerii juriști, potențiali viitori angajați. În cadrul atelierelor au participat 42 studenți ai facultății de drept ai Universității de Stat din Moldova.

În cadrul acestor ateliere, studenții și masteranzii facultății de drept au avut posibilitatea să cunoască mai bine instituțiile sistemului de justiție, să stabilească gradul de atractivitate al acestor profesii și oportunitățile de dezvoltare a viitoarei cariere profesionale. Discuțiile deschise cu angajații din sistemul de justiție, abordarea provocărilor, precum și oportunităților în exercitarea profesiilor au fost înalt apreciate

de către studenții facultății de drept, dar și de către angajații instituțiilor care au beneficiat de oportunitatea de a prezenta într-o formulă informală și prietenoasă avantajele oferite de instituții.

Participanții la atelierele de lucru - atât studenții, cât și angajații instituțiilor - au remarcat necesitatea dezvoltării și extinderii unor activități de acest gen. Atelierele vor facilita înțelegerea de către studenții facultăților de drept din toate instituțiile de învățământ universitar a esenței profesiilor din sectorul justiției și oportunitățile de carieră. Instituțiile publice, la rândul lor, vor avea posibilitatea de a cunoaște și recruta tineri profesioniști pentru sectorul justiției.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Standardizarea stagiului profesional în avocatură cu suportul UE

desfășurarea stagiului profesional în avocatură. Evenimentul a avut loc în cadrul Proiectului „Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc”, implementat de Agenția Centrală pentru Managementul Proiectelor

din Lituania și Expertise France, cu suportul Uniunii Europene. Scopul elaborării și aplicării Metodologiei este de a standardiza, optimiza și ordona etapele desfășurării stagiului profesional în avocatură.

Elaborarea documentului a fost precedată de desfășurarea unui sondaj online reprezentativ al avocaților mentori și al avocaților stagiați, pentru colectarea informațiilor relevante cu privire la practicile curente de desfășurare a stagiilor profesionale. Rezultatele sondajului au demonstrat necesitatea elaborării unui document unitar și stabilirii unor reglementări clare și consecvente privind stagiul profesional în avocatură.

Pentru a răspunde necesităților identificate, proiectul Metodologiei stabilește obiectivele stagiului profesional în avocatură care urmăresc dezvoltarea unui spectru de abilități și deprinderi inerente activității de avocat și anume: abilități de advocacy, de negociere și mediere, de argumentare juridică, de comunicare și consiliere, de redactare și cercetare juridică, de cunoaștere a cadrului normativ și instituțional/organizațional, inclusiv înțelegerea și aplicarea standardelor etice ale profesiei de avocat. De asemenea, au fost reglementate drepturile și obligațiile avocatului mentor și avocatului stagiar, modul de raportare și evaluare a stagiului profesional, precum și aspectele logistice ale procesului desfășurării stagiului: modul de întocmire și ținere a dosarului personal al

avocatului stagiar, condițiile de substituire a avocatului îndrumător și de suspendare sau încetare a stagiului profesional.

O parte importantă a Metodologiei sunt anexele acesteia care includ toate formularele și șabloanele documentelor aplicate pe durata stagiului profesional. S-a menționat că toate formularele și șabloanele vor fi integrate pe platforma Intranet a Uniunii Avocaților destinată avocaților îndrumători și avocaților stagiați. În context s-a menționat că platforma Intranet va fi integrată în arhitectura noii pagini web a Uniunii Avocaților din Moldova care este în curs de elaborare cu suportul Proiectului „Sporirea transparenței, responsabilității și accesului la sistemul judecătoresc”.

Împreună mai puternici

La eveniment au participat reprezentanții conducerii Uniunii Avocaților din Moldova, a Centrului de Instruire a Avocaților, precum și membrii Comisiei de licențiere și Comisiei pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților din Moldova. Urmare a discuțiilor în cadrul

evenimentului, reprezentanții Uniunii Avocaților din Moldova au dat asigurări că după consultarea Metodologiei în mediul avocaților și includerea unor eventuale ajustări, aceasta va fi aprobată de Consiliul Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EU4Accountability - date despre responsabilitatea socială în Moldova și bunele practici ale ONG-urilor locale

Cu scopul general de a îmbunătăți responsabilitatea socială a autorităților locale și centrale din Moldova prin consolidarea capacității organizațiilor societății civile locale (OSC) de a participa, monitoriza și pleda pentru o mai mare responsabilitate publică și de a participa la dialogul politic cu autoritățile publice locale (APL) și guvernul central, în cadrul EU4Accountability s-au colectat date utile pentru a înțelege provocările pentru responsabilitatea socială în Moldova.

Majoritatea respondenților la sondajul nostru (83%-OSC, 87% - APL) au considerat evenimentele de schimb de experiență ca fiind foarte utile și au apreciat cunoștințele dobândite privind bugetarea participativă ca fiind recomandabile și relevante pentru

activitatea lor. Acest lucru arată că astfel de schimburi de experiență în Moldova sunt cu adevărat utile pentru a spori competențele personalului APL și OSC.

Datele analizate au arătat că 28% dintre APL dispun de echipament pentru înregistrarea ședințelor din cadrul Primăriei și 62% dintre acestea transmit în direct ședințele Primăriei. Investiția în echipamente care să permită APL-urilor să transmită ședințele către un public mai larg este primordială pentru transparența procesului de elaborare a politicilor publice locale. Partenerii locali ai EU4Accountability sunt susținuți să achiziționeze astfel de echipamente și să facă din transparență o realitate în Republica Moldova.

Majoritatea reprezentanților APL intervievați (93%) au confirmat că în ultimii 3 ani în localitatea lor au fost organizate dezbateri publice, audieri publice și consultări publice. Aproape toți reprezentanții APL au declarat că adunările generale sunt organizate în comunitate cel puțin o dată pe an (50%- anual,

40%- mai des decât o dată pe an). Aceste rezultate sunt încurajatoare, deoarece ratele de participare publică sunt în creștere în toată țara. Este nevoie de sprijinul societății civile pentru a continua să crească și pentru ca APL să organizeze astfel de întruniri mai frecvent.

Împreună mai puternici

Transparența în elaborarea politicilor publice permite creșterea practicilor emergente de responsabilitate socială în țară

În Cimișlia, a fost semnat un Acord de parteneriat între Primăria orașului Cimișlia și organizația Dezvoltare prin Implicare, pentru a asigura un cadru de cooperare eficient și crearea unui HUB civic în Cimișlia.

În același timp, a fost înființată Coaliția locală pentru dezvoltarea societății civile din Cimișlia, care are ca scop participarea, monitorizarea și evaluarea procesului decizional local, precum și stabilirea de noi parteneriate și proiecte inter-organizaționale.

Până în prezent, 19 persoane se alătură Coaliției, inclusiv reprezentanți ai 3 municipalități și 8 asociații obștești din raionul Cimișlia.

Elevii Liceul Teoretic Balatina din raionul Glodeni, împreună cu membrii AO „Centrul Comunitar din Balatina” au organizat un exercițiu de simulare al alegerilor, pentru a selecta propuneri de proiecte, ce merită a fi dezvoltate în liceul din localitate.

Exercițiul a pus în practică procesul de luare a deciziilor în mod participativ, cu argumentare din partea elevilor, dar și a adulților dornici să se implice activ în dezvoltarea comunitară. Astfel, ei au organizat o campanie de informare, au pus în discuție problemele luate în vizor pentru a fi soluționate, iar în final au votat pentru cea mai stringentă problemă.

Promovarea participării active a cetățenilor în procesul decizional și implicarea societății civile în dezvoltarea comunităților locale reprezintă obiective fundamentale pentru organizația People in Need Moldova.

EU4Accountability sprijină societatea civilă să își implementeze proiectele pentru a spori responsabilitatea socială prin creșterea

angajamentului și a transparenței la nivel local. Pe parcursul anului, 50 de organizații ale societății civile fac ca responsabilitatea socială să funcționeze mai bine pentru democrația locală și incluziunea socială pentru toți.

Proiectul „EU4Accountability”, care se derulează în perioada 2022-2024, este finanțat de Uniunea Europeană, fiind implementat de un consorțiu format din trei organizații: ALDA - Asociația Europeană pentru Democrație Locală, Parteneriatul European pentru Democrație și People in Need Moldova, se extinde în 10 raioane (Cahul, Comrat, Cimișlia, Fălești, Florești, Glodeni, Râșcani, Strășeni, Ștefan Vodă, Telenești) și prevede un buget total de 1,6 milioane de euro.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Vocea și experiențele apărătorilor drepturilor omului – mai proeminente pentru societatea din Moldova

„Apărătorii drepturilor omului sunt un fel de imunitate. Așa precum în organism este imunitate pentru a ne proteja de boli, la fel și apărătorii drepturilor omului sunt necesari în fiecare țară pentru ca societatea să nu se îmbolnăvească de dictatură, de represiuni sau de ură față de unii oameni, care se deosebesc de majoritate”.

Prin această afirmație, Evghenii Goloșceapov răspunde simplu și pe înțelesul tuturor de ce avem nevoie de apărători ai drepturilor omului.

În luna aprilie, [Centrul de Resurse Juridice din Moldova \(CRJM\)](#) a publicat 3 filmulețe scurte, pentru a explica societății cine sunt și ce fac apărătorii drepturilor omului, ce îi motivează să lupte pentru drepturile și libertățile fundamentale ale omului și de ce munca lor este importantă. Alina Radu, Evghenii Goloșceapov și Tatiana Corcebaș-Onica sunt protagoniștii acestor filmulețe, iar experiența lor personală în calitate de apărători ai drepturilor omului din Republica Moldova a adus mai multă claritate în privința acestui termen.

Materialele video de promovare a experiențelor împărtășite de [Alina Radu](#), [Evghenii Goloșceapov](#) și [Tatiana Corcebaș-Onica](#) au fost realizate în cadrul proiectului „[Scut pentru apărătorii drepturilor omului – Sprijin apărătorilor drepturilor omului în Republica Moldova](#)”, implementat de CRJM în parteneriat cu Asociația EcoContact și Comisia Internațională a Juriștilor – Instituții Europene, cu suportul financiar al Uniunii Europene.

Mesajul-cheie și vocea apărătorilor drepturilor omului a ajuns la circa 70.000 de persoane în mediul online, ceea ce a contribuit la deschiderea discuțiilor despre provocările pe care le înfruntă toți cei ce cred și promovează drepturile omului într-un mod pașnic. Totodată, prin faptul că acest subiect a fost adus în atenția publicului, a sporit și conștientizarea că apărarea drepturilor omului nu este ceva abstract, dar se referă la inițiative și acțiuni prin care unii oameni cer respectarea și apărarea drepturilor fundamentale în numele tuturor cetățenilor.

Echipa CRJM a creat și o [pagină web](#) specială dedicată apărătorilor drepturilor omului (ADO), care oferă informații despre rolul și activitățile pe care ei le desfășoară, dar și un infografic despre [cele mai frecvente riscuri](#) la care sunt supuși ADO și/sau familiile lor.

Împreună mai puternici

Echipele proiectului UE „Consolidarea supravegherii, guvernantei corporative și gestionării riscurilor în sectorul financiar” – a interacționat cu vizitatorii Orășelului European din Chișinău

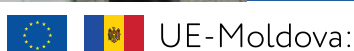
Echipele proiectului twinning finanțat de UE „**Consolidarea supravegherii, guvernantei corporative și gestionării riscurilor în sectorul financiar**” a participat alături de reprezentanți ai instituțiilor beneficiare - Banca Națională a Moldovei (BNM) și Comisia Națională

a Pieței Financiare (CNPF), în cadrul tradiționalului “Orășel European” desfășurat în data de 13 mai a.c. la Chișinău, în Piața Marii Adunări Naționale, contribuind astfel la promovarea culturii și valorilor Uniunii Europene în Republica Moldova.

Beneficiarii asistenței Uniunii Europene - BNM și CNPF au desfășurat sub umbrela proiectului twinning, o serie de concursuri și chestionare tematice, inclusiv cu implicarea adolescenților, în cadrul cărora participanții au avut ocazia să își testeze cunoștințele în sectorul financiar și al UE. O atracție deosebită în Orășelul European a constituit expoziția inedită de monede comemorative și jubiliare din aur și argint prezentată de BNM. Câștigătorii dar și cei mai activi participanți au primit în dar seturi de monetărie din partea BNM, precum și materiale de vizibilitate din cadrul proiectului twinning.

De asemenea, echipele proiectului twinning, împreună cu BNM și CNPF au comunicat publicului larg despre sprijinul UE acordat Republicii Moldova prin intermediul acestui proiect. În acest context, au fost prezentate atât obiectivele și rezultatele tangibile ale proiectului, cât și activitățile de asistență tehnică care se află în curs de derulare în incinta BNM și CNPF având ca scop dezvoltarea și reformarea în continuare a sectorului financiar din Republica Moldova conform celor mai bune practici ale UE.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Obiectivul proiectului este de a consolida supravegherea, governanța corporativă și gestionarea riscurilor în sectorul financiar și este implementat de către un consorțiu format din Banca Națională a României (BNR), De Nederlandsche Bank (DNB) și Lietuvos bankas (LB) cu sprijinul Autorității

de Supraveghere Financiară (ASF) și al Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) din România. Proiectul se desfășoară pe o perioadă de 30 de luni, având un buget de aproape 1,73 milioane de euro.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUBAM consolidează capacitatea Poliției de Frontieră din Moldova

EUBAM a donat un Smart Board și 5 laptop-uri pentru Secția de Intervenție Specială a Poliției de Frontieră a Republicii Moldova.

Echipamentul va spori capacitatea operațională a subdiviziunii de a-și îndeplini sarcinile zilnice și de a face față mai bine situației de securitate schimbate și riscurilor crescute la granița dintre Moldova și Ucraina.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUBAM continuă să susțină serviciile partenerere pentru combaterea mai eficientă a traficului de droguri

Traficul de droguri este prezent în toată Europa, iar în Republica Moldova infractorii folosesc țara ca tranzit spre UE. Experții EUBAM au organizat cu suportul experților din Germania trei cursuri de formare destinate unui număr de 50 de inspectori vamali din Moldova.

Inspectorii din cadrul Serviciul Vamal al Republicii Moldova învață cum să recunoască diferite tipuri de droguri și cum acestea afectează persoana, indicatori ai contrabandei potențiale cu droguri și cum să folosească testele de droguri DrugWipe. În afară de aceasta, experții prezintă studii de caz actuale privind contrabanda de droguri pe diferite căi și modalități.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

EUBAM s-a întâlnit cu Subcomisia pentru Securitate și Apărare a Parlamentului European

Pe 18 mai, Șeful EUBAM, Slawomir Pichor, s-a întâlnit cu Subcomisia pentru Securitate și Apărare a Parlamentului European (SEDE) prezidată de către Nathalie Loiseau, care s-a aflat într-o vizită în Republica Moldova.

Șeful Misiunii i-a informat pe SEDE despre impactul războiului asupra securității la frontieră și a comerțului. Blocajul porturilor ucrainene și distrugerea de către Rusia a legăturilor feroviare în regiunea Odesa au perturbat rutele comerciale obișnuite pentru grânele ucrainene și alte produse agricole, amenințând securitatea alimentară globală. Astfel, încă de la începutul războiului, pentru EUBAM a fost o prioritate să faciliteze o

bună traversare a frontierei pentru persoane și mărfuri, să îmbunătățească securitatea și să sporească capacitățile de procesare în cadrul inițiativei Culoarelor de Solidaritate UE-Ucraina. Pe lângă aceasta, Șeful EUBAM a prezentat o sinteză a suportului oferit de Misiune la combaterea criminalității transfrontaliere.

Delegația a mai vizitat și Postul Vamal Intern de Control Hîrbovăț amplasat la hotarul administrativ. Autoritățile migrație și vamale din Moldova împreună cu experții noștri au oferit informații privind aspecte ale comerțului și tipurile de control care sunt desfășurate la acest post.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Noi speranțe pentru piața valorilor mobiliare de stat din Moldova.

Pe 24 mai, Ministerul Finanțelor, cu asistența echipei Proiectului „Project Preparation Facility” (PPF), a realizat un prim pas decisiv în revitalizarea pieței valorilor mobiliare de stat din Republica Moldova.

Licitația de obligațiuni de stat pentru scadențele de 2 și 3 ani a avut un mare succes, judecând după reacția investitorilor. Iată o privire mai în detaliu asupra rezultatelor:

- » Obligațiuni de stat pe 2 ani: Suma anunțată a fost de 35 milioane de lei la un cupon de 8%; ofertele au depășit toate așteptările, ajungând la 63 de milioane de lei!
- » Obligațiuni de stat pe 3 ani: Suma anunțată a fost de 20 milioane de lei la un cupon de 8,25%. Din nou, implicarea investitorilor a fost mare, cu oferte totalizând 36 de milioane de lei.

Ministerul Finanțelor a acoperit cu succes mai mult decât sumele totale anunțate la licitație, ceea ce a constituit 100 de milioane de lei. Această realizare este o demonstrație a siguranței și a încrederii pe care investitorii

o acordă pieței valorilor mobiliare de stat din Moldova. Ceea ce deschide uși pentru creșterea și diversificarea în continuare a pieței.

Government Bond

[ˈgə-vər(n)-mənt ˈbænd]

A debt security issued by a government to support government spending and obligations.

 Investopedia

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Sesiune de instruire privind evaluarea proiectelor de investiții publice - organizată cu sprijinul UE

În perioada 16-18 mai, echipa proiectului de asistență tehnică „Project Preparation Facility” (PPF), finanțat de UE, a oferit un curs pilot de instruire privind evaluarea proiectelor pentru Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE), Moldelectrica și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE).

Obiectivul principal al cursului este de a familiariza participanții cu noua procedură națională aprobată pentru elaborarea și evaluarea proiectelor de investiții publice, conform Regulamentului Guvernului Republicii Moldova nr. 684/29 septembrie 2022.

Cursul este structurat în patru module: Concepte de bază pentru investiții, elaborarea și evaluarea proiectelor,

Procedura de evaluare a proiectelor de investiții publice, Metodologia de acordare a punctajelor pentru propunerile de proiecte de investiții publice și un Studiu de caz cu o propunere reală a unui proiect de investiții în domeniul energiei regenerabile. Pe baza rezultatelor cursului și a feedback-ului din partea participanților, cursul de instruire va fi ajustat și îmbunătățit. Cursul are ca scop susținerea autorităților publice centrale și a altor instituții în vederea implementării Regulamentului nr. 684 din 29 septembrie 2022.

Cursul de instruire a fost livrat de către experții proiectului PPF: Gnel Sedrakyan, Constantinos Kyriakopoulos și Daniela Cotorobai, cu sprijinul lui Roman Ivanov și Sergiu Robu.

Sporirea vizibilității acțiunilor externe ale UE în Moldova, cu accent pe sprijinul bugetar: instruire pentru instituțiile publice - beneficiare ale asistenței UE

La 27 aprilie, Ministerul Finanțelor, în colaborare cu Delegația Uniunii Europene, a găzduit o sesiune de instruire la tema „Strategia de comunicare a acțiunilor externe ale UE”. Scopul sesiunii de instruire a fost familiarizarea participanților cu caracteristicile unice ale instrumentului de suport bugetar și de ghidare a acestora - în acțiunile lor de comunicare - conform noilor instrucțiuni ale UE în materie de comunicare și vizibilitate. La sesiunea de instruire au participat 40 de persoane, din cadrul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerului Mediului, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Sănătății, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Energiei, Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

În perioada 2021-2023, UE a debursat peste 200 de milioane de euro în Republica

Moldova prin intermediul următoarelor programe de suport bugetar: „Contractul de consolidare a statului și a rezilienței pentru Republica Moldova”; „Contractul de reziliență COVID-19J”; și „Suport pentru reforma poliției”. În prezent, se negociază o majorare suplimentară de 105 milioane de euro la „Contractul de consolidare a statului și a rezilienței” pentru a continua sprijinul pentru criza costului vieții.

În intervenția sa, secretarul de stat Ion Gumene a subliniat că o comunicare clară și frecventă, adresată cetățenilor moldoveni, cu privire la acțiunile externe ale UE (inclusiv privind suportul bugetar al UE) contribuie la promovarea principiilor responsabilității și transparenței și servește drept contrapondere la răspândirea dezinformării și a jumătăților de adevăr. Mai mult, aceasta demonstrează angajamentul ferm al Guvernului Republicii Moldova pentru o potențială aderare la UE în viitor.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În cadrul instruirii au fost prezentate noile instrucțiuni ale UE în materie de comunicare și vizibilitate, iar suportul bugetar al UE a fost explicat prin exemple practice din publicația UE „Suport bugetar: tendințe și rezultate”. În vederea sporirii eforturilor de promovare a acțiunilor finanțate prin intermediul instrumentului de suport bugetar, participanții au fost încurajați să își împărtășească experiențele și provocările în ceea ce privește comunicarea despre

instrumentul de suport bugetar, precum și comunicarea guvernamentală în general.

În cadrul sesiunii de încheiere, șeful Direcției asistență externă a Ministerului Finanțelor, Iulia Ciurac, a invitat încă o dată toți participanții din ministerele de resort, responsabili de suportul bugetar, să pună în aplicare noile instrucțiuni, urmând să le transmită și colegiilor săi.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Experiența Regatului Țărilor de Jos în domeniul cadastrului și NSDI împărtășită autorităților moldovenești

Experiența Regatului Țărilor de Jos privind implementarea infrastructurii naționale de date spațiale (INDS) conform Directivei UE INSPIRE a fost împărtășită colaboratorilor ARFC și Î.S. INGEOCAD în cadrul unei vizite de studiu desfășurată în perioada 3 – 5 aprilie curent și găzduită de către Agenția de Întreprinderi din Regatul Țărilor de Jos și organizația Cadastrul Olandez.

Vizita de studiu a avut drept scop cunoașterea experienței celor mai bune practici privind implementarea INDS conform Directivei UE INSPIRE, constituind o activitate în cadrul Proiectului UE Twinning „Îmbunătățirea Serviciilor de Date Spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE”, care este implementat în consorțiu de către instituțiile partenere din Croația, Regatul Țărilor de Jos și Polonia.

Reprezentanții Agenției de Întreprinderi din Regatul Țărilor de Jos au prezentat la rândul lor structura organizațională și funcțională a întreprinderii, scopul căreia este de a oferi suport cât mai multor antreprenori, rezultatul creând conexiune și dezvoltare continuă. Reprezentanții Cadastrului din Regatul Țărilor de Jos au realizat o prezentare a instituției ca organizație centrată pe date, descriind organizarea și evoluția acesteia, precum și strategia de dezvoltare pe viitor. Conceptul INDS în Țările de Jos este format din standarde spațiale, servicii de rețea, portaluri spațiale și registre cheie. Instituția a dezvoltat modelul de afaceri ca modalitate de finanțare pentru deservirea

publicului și au inclus o varietate mare de date spațiale în categoria datelor deschise, fiind concentrați pe asigurarea durabilității serviciilor care furnizează date deschise și stabilirea prețurilor pentru utilizare pe scară largă. Cunoștințele obținute sunt foarte relevante pentru colegii moldoveni în cazul unei posibile implementări a conceptelor similare în Republica Moldova pe viitor.

Proiectul Twinning „Îmbunătățirea serviciilor de date spațiale în Republica Moldova conform standardelor UE” este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de către Agenția Relații Funciare și Cadastru (ARFC).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

ECONOMIE ȘI DEZVOLTAREA AFACERII

Programul “EU4Moldova: Comunități Locale” va sprijini raionului Edineț pentru consolidarea infrastructurii de aprovizionare cu apă în regiune

La 5 aprilie 2023, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale al Republicii Moldova, Primăria orașului Edineț, Consiliul Raional Edinet și Întreprinderea municipală „Apă-Canal Edineț” au semnat Acordul de Cooperare privind construcția unei noi Stații de Tratare a Apei în regiune și reabilitarea parțială a infrastructurii de alimentare cu apă.

Documentul trasează colaborarea dintre instituțiile semnatară în sprijinul implementării proiectului prin definirea acțiunilor și responsabilitățile entităților. De asemenea, documentul stipulează și enumeră acțiuni de sprijin acordate autorităților publice locale în dezvoltarea și îmbunătățirea infrastructurii de alimentare cu apă, inclusiv a localităților învecinate (ex. orașul Cupcini), operarea sistemului, întreținerea acestuia, dar și asigurarea sustenabilității financiare.

Tot în cadrul evenimentului, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare și municipalitatea Cupcini au semnat Acordul de Cooperare privind construcția sistemului de alimentare cu apă pentru oraș (partea centrală), sistem ce va fi alimentat de către Stația de Tratare a Apei din Edineț.

Astfel că, în urma eforturilor consolidate, circa 26.000 de rezidenți din Edineț (inclusiv Cupcini) vor avea acces la apă potabilă calitativă în gospodăriile lor, inclusiv și instituțiile publice locale, cât și sectorul privat.

În cadrul programului „EU4Moldova: Comunități Locale”, obiectivele Agenției Austriece pentru Dezvoltare (ADA) sunt: dezvoltarea unei infrastructuri publice locale durabile, îmbunătățirea infrastructurii de apă și canalizare existentă, îmbunătățirea operării și întreținerii acestora, dezvoltarea capacităților pentru asigurarea serviciilor de alimentare cu apă, precum și asigurarea egalității de gen prin facilitarea participativității atât a bărbaților cât și a femeilor în acțiunilor proiectului.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Uniunea Europeană oferă 400.000 de euro pentru dezvoltarea a patru clusteruri din regiunile Cahul și Ungheni

Patru clusteruri din regiunile Cahul și Ungheni au primit granturi în valoare de 100.000 de euro fiecare, asistență oferită de Uniunea Europeană, prin intermediul Programului „EU4Moldova: Regiuni-cheie”, implementat de PNUD și UNICEF.

Astfel, la Cahul, clusterul zootehnic „Bacii Sudului” va dezvolta și consolida tehnologiile și creșterea calității produselor din domeniul oieritului, clusterul vinificație va înființa și echipa un Centru Oenologic, iar clusterul agricol va fortifica sectorul prin dotarea cu

echipament specializat de ambalare. În același timp, la Ungheni, clusterul turistic „Dealurile Măgurii” își va dezvolta serviciile și va crește competitivitatea ofertei turistice a regiunii.

Sprijinul financiar pentru clusteruri este direcționat pentru achiziționarea de echipamente, bunuri, lucrări și servicii, toate acestea contribuind la crearea de noi locuri de muncă și la sporirea atractivității regiunilor pentru noi investiții.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

„Sprijinul financiar și tehnic oferit clusterelor îi va ajuta pe membrii săi – companii private, autorități publice locale și instituții de cercetare – să se dezvolte în continuare. Drept urmare, zonele urbane și rurale din Cahul și Ungheni vor deveni mai atractive pentru localnici, turiști și investitori, poziționându-i mai aproape de standardele UE. Sprijinul UE ajută ambele regiuni să își îmbunătățească nivelul de trai și să consolideze coeziunea economică și socială a Republicii Moldova.”

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova în timpul ceremoniei de înmânare a certificatelor de grant, desfășurată pe 13 mai 2023.

„Evenimentul de astăzi este despre celebrarea comunității locale de afaceri din Ungheni și Cahul pentru parteneriatul, reziliența și dedicarea lor de a continua să investească în dezvoltarea economică a celor două regiuni. PNUD Moldova va continua să avanseze abordările care catalizează investițiile și creșterea economică, precum și cooperarea actorilor economici în cadrul clusterelor.”

a menționat Andrea Cuzyova, Reprezentanta rezidentă interimară a PNUD Moldova.

Constituit în 2022, clusterul „Bacii Sudului” are drept scop consolidarea cooperării dintre crescătorii de ovine și caprine din regiunea Cahul pentru sporirea competitivității afacerilor, valorificarea și promovarea la scară largă a produselor din sectorul oierit.

„Cu sprijinul UE și PNUD, vom procura un abator mobil, regional, unic în Republica Moldova, care vine cu o soluție pentru fermele crescătorilor de ovine și caprine din sudul Moldovei. Acest concept unic va oferi posibilitatea fermierilor de a-și valorifica produsele, de a crea o diversitate de produse din carne și de a accesa noi piețe de desfacere. Impactul pozitiv al investiției va contribui la dezvoltarea afacerilor pe termen lung.”

notează Domnica Căpățină, administratoarea clusterului „Bacii Sudului”.

În 2022, în cadrul primului apel de granturi, alte patru cluster din Cahul și Ungheni au beneficiat de asistență în valoare de 100.000 euro fiecare. Astfel, valoarea totală a suportului financiar a celor două ediții destinate clusterelor din regiunile Cahul și Ungheni se ridică la 800.000 euro.

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” (2019-2024) susține dezvoltarea social-economică inteligentă, incluzivă și durabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții. Programul are un buget total de 23 de milioane de euro, este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF).

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Cahul Business Summit 2023 a adus împreună antreprenori, autorități publice, specialiști în agricultură și turism

Pe data de 17 mai a avut loc cea de-a doua ediție a Cahul Business Summit, un eveniment organizat în cadrul Zilelor Europei, având ca scop creșterea gradului

de conștientizare cu privire la numeroasele posibilități de dezvoltare și atragere a noilor investiții în sudul țării.

„Sper că eforturile depuse de echipele proiectelor noastre de a sprijini reabilitarea infrastructurii din Cahul, precum și investițiile în digitalizare, vor servi drept premise pentru mai mulți cetățeni europeni să viziteze, să rămână și să dezvolte afaceri în Cahul (...) Împreună vom contribui la dezvoltarea unei

societăți inovatoare, aici, la Cahul, pregătită să facă parte din familia europeană.”,

a declarat Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova.

Împreună mai puternici

Summit-ul a reprezentat un succes remarcabil și a adus împreună antreprenori, reprezentanți ai autorităților publice locale și naționale, diplomați și specialiști în agricultură și turism. Totodată, acesta a inclus discursuri inaugurale și panouri de discuții cu invitați locali și internaționali:

- » Clusterelor – model inovativ pentru cooperare și dezvoltare economică regională;
- » Agricultură – o forță motrice a economiei regiunii;
- » Potențialul cultural și turistic de dezvoltare a regiunii de sud (Cahul);
- » Investiții – portofoliu și oportunități de dezvoltare economică pentru regiunea Cahul.

Agricultura, viticultura și turismul sunt unele dintre cele mai importante ramuri ale economiei Republicii Moldova, iar regiunea de Sud are un potențial important în acest sens. Cu toate acestea, pentru a putea

profita de acest potențial, este important să se ia în considerare nevoile antreprenorilor din zonă și să li se ofere suportul necesar. Astfel, în cadrul Summit-ului au fost discutate oportunitățile pentru afacerile din regiune, cum ar fi asistență în identificarea partenerilor și accesul la finanțare din surse externe.

Pe lângă prezentările și discuțiile legate de dezvoltarea economică a regiunii, Cahul Business Summit a inclus și un eveniment paralel de prezentare a potențialului cultural și turistic al zonei – Business Expo - Descoperă Cahul. Aici au participat o serie de companii și instituții din regiunea de Sud, care și-au prezentat produsele și serviciile oferite.

Cahul Business Summit a fost finanțat de Uniunea Europeană, în parteneriat cu Ambasada Suediei, USAID, PNUD Moldova, UNICEF, Ambasada Elveției și organizația Helvetas, organizat de Primăria Municipiului Cahul, în parteneriat cu ATIC, în cadrul proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul, dedicat Zilelor Europei în Moldova.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Elevii a patru instituții din Învățământul Profesional Tehnic își vor dezvolta competențele profesionale ale secolului XXI

Agenția Austriacă pentru Dezvoltare în parteneriat cu Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, în cadrul proiectului „EU4Moldova: Programul Comunități Locale” a lansat programul de formare profesională pentru a dezvolta abilitățile de integrare pe piața muncii, a abilităților de liderism, de conștientizare a principiilor de producție și consum durabil și de consolidare a capacității de orientare într-o economie globală bazată pe principiul echilibrului de mediu.

În lunile aprilie și mai 2023, primele sesiuni de instruire cu tematica „Comunicarea asertivă și eficientă”, au avut loc la Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agricolă Brătușeni, Școala Profesională Cupcini, Școala Profesională Leova și Colegiul de Inginerie Strășeni.

Pe parcursul anilor 2023-2025, elevii din instituțiile menționate vor participa la ateliere de lucru pentru a-și îmbunătăți abilitățile de comunicare într-un mod participativ și interactiv, care îi va ajuta să depășească posibilele provocări în activitatea lor profesională și în relațiile interpersonale.

Programul de formare a elevilor menționat mai sus este organizat în cadrul proiectului „EU4Moldova: Comunități Locale”, finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă

pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Poloniei, fiind implementat de către Cooperarea Germană pentru Dezvoltare prin intermediul GIZ, Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Fondul de Solidaritate PL în Moldova (SFPL).

Împreună mai puternici

Economia socială - promovată în Moldova cu sprijinul Uniunii Europene

În Republica Moldova, pe 19-20 mai a avut loc conferința internațională „Impact Days” finanțată de Uniunea Europeană, cofinanțată de Suedia, USAID, PNUD și alți donatori. Organizatorii conferinței sunt AO EcoVisio, Fundația Est-Europeană și ADV România.

Conferința a întrunit investitori, antreprenori, factori de decizie, filantropi și alți reprezentanți ai sectorului de investiții. Subiectul principal al conferinței au fost afacerile sociale și cele cu impact. S-a discutat despre economia verde și cea socială, instrumente de promovare a afacerilor, a fost prezentat fondul de impact,

un fond alternativ de investiții, obiective de dezvoltare durabilă, agricultura ecologică, startup-uri cu impact și despre experiența internațională în economia responsabilă.

Afacerile clasice nu mai răspund nevoilor actuale ale societății. Ceea ce poate face diferența sunt afacerile sociale, unde „nimeni nu este lăsat în urmă”, unde inclusiv persoanele vulnerabile își găsesc un loc de muncă, iar mediul este ocrotit. La conferința participanții au putut face cunoștință cu numeroase modele de afaceri sociale din țări precum România, Ucraina, Armenia și altele.

Vladimir Ternavski, director executiv EcoVisio, organizația responsabilă de organizarea evenimentului „Impact Days” recunoaște că, în pofida focusului pe protecția mediului, EcoVisio lucrează de foarte mulți ani pentru susținerea antreprenorilor sociali locali.

„Am creat un hub al antreprenorilor sociali, organizăm activități cu impact, dar și îi motivăm pur și simplu să vadă problemele din societate pentru a le rezolva prin afacerile lor.”

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Hub-ul antreprenorilor sociali a fost deschis din resursele financiare ale Uniunii Europene. Chiar dacă în Republica Moldova nu este dezvoltată cultura afacerilor sociale, Ternavschi spune că, puținii antreprenori sociali care există contribuie la dezvoltarea economiei și la formarea unei culturi.

„Cei care soluționează problemele sociale ajută oamenii să-și schimbe viziunea față de implicarea în afaceri mici și mijlocii.”

spune Vladimir.

În Republica Moldova sunt înregistrate 11 întreprinderi sociale. Dar aproximativ 50 de inițiative nu sunt înregistrate.

„Prin ‚Impact Days’ se pune o cărămidă la schimbarea teoriilor economice actuale de pe piață”, a accentuat Angela Achiței, președinta Fundației „Alături de Voi” din România.

Organizația pe care o conduce este una socială de inserție și are misiunea de a crea condiții egale pentru persoanele cu dizabilități și din alte grupuri vulnerabile.

„Vorbim despre un consum accelerat, marketing agresiv, deșeuri tot mai multe, consum mai mare.”

menționează Angela Achiței.

Angela Achiței este unul dintre promotorii economiei sociale în România și a contribuit la adoptarea Legii Economiei Sociale în 2015.

Republica Moldova are nevoie de adoptarea Legii Economiei Sociale. Economia socială are la bază inițiativa privată, voluntară și solidară, cu un grad ridicat de autonomie și responsabilitate, precum și distribuirea limitată a profitului către asociați.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Uniunea Europeană oferă un nou grant de 8 milioane de euro pentru susținerea antreprenoriatului în Republica Moldova

Uniunea Europeană (UE) alocă 8 milioane de euro sub formă de fonduri nerambursabile pentru cofinanțarea a șapte programe de stat de sprijinire a antreprenoriatului, implementate de Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriatului (ODA). Contractul de grant direct al UE cu ODA a fost semnat la 24 mai, în cadrul unei conferințe de presă. Rezultatele preconizate ale proiectului „UE pentru IMM-uri” vizează

sprijinirea a cel puțin 300 de întreprinderi în eforturile lor de a-și crea, dezvolta, extinde sau internaționaliza afacerile, dintre care cel puțin 50% vor putea profita de noile oportunități în sectoare cu potențial ridicat de creștere, iar 80% vor acoperi zonele rurale. Proiectul de asistență europeană va fi implementat de către ODA în perioada 2023-2026.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Viceprim-ministrul, ministrul Dezvoltării Economice și Digitizării, Dumitru Alaiba, a mulțumit UE pentru susținerea dezvoltării antreprenoriatului în Republica Moldova, dezvoltarea infrastructurii de suport în regiuni, sustenabilitatea afacerilor și susținerea integrării în spațiul economic al UE.

„Această finanțare va contribui la îmbunătățirea climatului investițional, integrarea mai ușoară a oamenilor pe piața muncii și crearea unui mediu de afaceri favorabil pentru IMM-uri. Vreau să mulțumesc Uniunii Europene pentru susținerea continuă a antreprenoriatului din Republica Moldova, pentru dezvoltarea infrastructurii de suport în regiuni și susținerea integrării Moldovei în spațiul economic european. Este o onoare pentru noi să avem o colaborare atât de strânsă și plină de rezultate cu Uniunea Europeană.”

a declarat Dumitru Alaiba

Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, a menționat că IMM-urile puternice sunt esențiale pentru redresarea și creșterea economică a Republicii Moldova:

„UE pentru o economie durabilă, inovatoare, ecologică și competitivă” (EU4SMEs) va sprijini crearea de noi companii, va crește competitivitatea antreprenorilor autohtoni, precum și va promova cultura antreprenorială în Republica Moldova. Aceasta este o altă contribuție considerabilă a UE la dezvoltarea economică și la bunăstarea poporului moldovean.”

Proiectul „UE pentru IMM-uri” de susținere financiară în valoare de 8 milioane de euro vine să suplimenteze bugetul de stat a 7 programe de finanțare nerambursabilă: PARE 1+2, Start pentru Tineri, Programul de Ecologizare a IMM-urilor, Programul de Transformare Digitală, Programul de Retehnologizare și eficiență energetică, Programul de Susținere a Antreprenoriatului Feminin și Programul de Turism Rural.

Obiectivul general al proiectului "UE pentru IMM-uri" este de a contribui la o dezvoltare economică rezilientă, durabilă și favorabilă incluziunii și de a sprijini tranziția ecologică în Republica Moldova.

Obiectivul specific al acestei acțiuni este de a îmbunătăți climatul investițional, capacitatea de angajare și un mediu de afaceri favorabil pentru IMM-uri, în special în zonele rurale.

ODA se va asigura că cel puțin 80% din beneficiari vor fi din aceste regiuni (practic toată țara, cu excepția Chișinăului).

În același timp, dezvoltarea turismului rural va fi sprijinită în cadrul viitorului Program de Turism Rural, cu o atenție deosebită acordată promovării modelului economic durabil, care implică dezvoltarea zonelor rurale.

Instituția de implementare se va asigura că cel puțin 30% din numărul total de beneficiari în toate programele cofinanțate de Uniunea Europeană vor fi gestionate de femei.

De asemenea, beneficiarii fondurilor europene nerambursabile vor avea acces la serviciile de consultanță necesare, educație antreprenorială și mentorat.

De menționat faptul că, în perioada 2018-2021, ODA (ex-ODIMM) a implementat cu succes proiectul de granturi finanțat de Uniunea Europeană în valoare de 4 milioane

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

de euro pentru capitalizarea programelor naționale „PARE 1+1”, „Femeile în Afaceri” și „Instrumentul de sprijin pentru digitalizarea IMM”. În urma implementării proiectului „Sprijin pentru IMM-uri în zonele rurale”, 564 de întreprinderi au beneficiat de granturi

directe, vouchere, instruire și consultanță gratuită pentru elaborarea planurilor de afaceri, ceea ce a dus la crearea a 1582 de locuri de muncă. Finanțarea UE a atras investiții totale de peste 8 milioane de euro în economia națională.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Tinerii antreprenori de pe ambele maluri ale Nistrului sunt susținuți de UE

Pe 22 mai, la Tiraspol a avut loc conferința finală dedicată proiectului „Start pentru tineri”, care a reunit peste 60 de tineri antreprenori. Din 2020, Uniunea Europeană,

prin intermediul programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, a susținut 39 de idei de afaceri cu peste 440.000 de euro.

„Uniunea Europeană recunoaște importanța soluționării provocărilor cu care se confruntă oamenii și a promovării practicilor durabile. Prin urmare, am încurajat tinerii antreprenori să dezvolte afaceri care au un impact pozitiv asupra mediului, societății și comunităților. Această abordare nu numai că sprijină creșterea economică, ci și promovează o cultură a antreprenoriatului responsabil.”

a menționat Magdalena Mueller-Uri, Șefa Secției Cooperare din cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova.

Afacerile noi lansate sau menținute grație susținerii UE-PNUD acoperă un spectru larg de servicii și produse, cum ar fi servicii de croitorie, studiouri culinare, cabinet veterinar, livrări sau producție alimentară (biscuiți, brânzeturi, vin, oțet, carne afumată) și industrială (mobilă, articole printate 3D, genți sau jucării eco).

În cadrul conferinței, tinerii antreprenori beneficiari de granturi și-au împărtășit experiența și parcursul lor în lumea afacerilor.

În contextul noilor realități de muncă impuse de multiplele crize, UE și PNUD au susținut procesele de menținere/creare de locuri

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

de muncă în sectoare economice durabile și pregătite pentru viitor, dar și au încurajat tinerii care au ales să rămână acasă, decât să plece în străinătate.

Unul din acești tineri este Oleg Gorșenev. În 2020, el și-a lansat propria afacere și a început să producă biciclete și piese pentru acestea din fibră de carbon. „Din cauza condițiilor economice dificile, concetățenii noștri se află adesea în fața alegerii de a rămâne în țară sau de a pleca. Îmi place să trăiesc în orașul meu. Sunt parte a acestui oraș, a acestei țări. Voi lucra pentru a îmbunătăți viața oamenilor din regiune. Prin obținerea grantului, am reușit să ofer câteva locuri de

muncă, astfel trei persoane și familiile lor au rămas acasă. Cred că, fără sprijinul afacerii mele, chiar și eu aș fi plecat”, relatează tânărul antreprenor.

Concursul de granturi „Start pentru tineri” a avut două ediții. În 2020, au obținut finanțare 26 de tineri antreprenori, iar în 2022 – alți 13.

Programul „Măsuri de Promovare a Încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD, contribuie la consolidarea încrederii între locuitorii de pe ambele maluri ale râului Nistru, prin implicarea lor în proiecte comune de dezvoltare.

La Molovata Nouă se produc jucării de poveste, datorită asistenței UE

Îndeletnicirea transmisă din generație în generație l-a făcut pe Maxim Alexei din satul Molovata Nouă să deschidă un atelier de meșteșugărit jucării din lemn. Meșterul popular s-a asociat cu Irina Agafița, specialistă în marketing. Așa s-au născut jucăriile PINO. Cu susținerea Uniunii Europene și a PNUD, oferite în cadrul Programului UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, antreprenorii au procurat echipament modern.

O mașină, un buldozer și o macara. Acestea au fost primele modele create de Maxim, cu care și-a relansat activitatea de lemnar. De atunci a confecționat sute de modele, transformând buștenii de lemn în jucării. Face asta zi de zi, de mai bine de 12 ani.

Mulți ani Maxim făcea jucării și le prezenta la târgurile unde era invitat în calitate de meșter popular. Nu avea un brand și nici afacere ca la carte, până în momentul în

care a cunoscut-o pe Irina Agafița.

Colaborarea, nu și prietenia, dintre Irina și Maxim a intrat într-un impas atunci când a venit pandemia, căci Maxim până atunci își vindea jucăriile doar la evenimente. Incertitudinea l-a făcut pe Maxim să se gândească serios să se stabilească în altă țară, pentru că era în situația în care nu-și putea întreține familia. Atunci, Irina i-a propus lui Maxim să lanseze un magazin online,

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

acolo unde să fie expuse și comercializate jucăriile. Așa a apărut brandul de jucării PINO.

Entuziasmată de noul început, Irina Agafița a început să caute soluții. Așa a participat în primăvara anului 2022 la concursul de granturi lansat de programul UE „Măsurile de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD. Propunerea depusă a avut succes, iar Irina și Maxim au obținut o finanțare în valoare de 15.000 de euro, bani cu care au cumpărat echipamentul necesar pentru

producția jucăriilor din lemn.

Din grantul oferit, au fost procurate un CNC frizer și un strung de îndreptat lemnul.

Maxim Alexei a optat mereu pentru un mod sustenabil de a produce jucăriile. Astfel, lemnul folosit în producerea jucăriilor este cumpărat de la localnicii din Molovata Nouă sau din împrejurimi. Maxim alege să folosească cel mai des lemnul de la pomii fructiferi, pentru a le oferi jucăriilor o textură deosebită. În plus, e și o modalitate de a refolosi resursele naturale.

Deși lemnul este cumpărat de la localnici, în urma războiului din Ucraina a crescut prețul materiei-prime.

Totodată, Maxim a renunțat să mai producă jucării de tip tanc, deși până atunci, era unul din cele mai solicitate și vândute modele.

Maxim nu reușește de unul singur să asigure producerea jucăriilor, dar și să participe la târguri. Meșterul popular își dorește foarte mult să-și extindă afacerea și să angajeze mai mulți oameni la atelier. În timp ce el a

învățat profesia de lemnar de la tatăl lui, acum Maxim nu prea are cui transmite cunoștințele sale, copiii săi fiind mici. Tinerii din sat, a observat Maxim, nu ar mai fi interesați de ucenicie.

Maxim și-ar dori să aibă un atelier mai spațios, pentru a găzdui evenimente și primi mai mulți vizitatori de toate vârstele.

O altă idee de viitor este crearea unui spațiu „de poveste” pentru copiii de pe ambele maluri ale Nistrului.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Zbor de fluturi într-un ring de box

„Zbor de fluturi într-un ring de box”, așa se mișcă boxerii, e convinsă Daria Kozorez din Tiraspol, care va deschide curând o sală modernă de box, datorită susținerii oferite

de Uniunea Europeană, prin intermediul programului „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD.

Daria are 21 de ani și de când se ține minte practică sportul. De la 16 ani a decis să devină sportivă de performanță. O vacanță plictisitoare a făcut-o să caute cu ce să-și umple timpul: „Eu jucam baschet, dar, din păcate, au fost închise cursurile. Eu tot timpul am fost mai energică și am decis să încerc altceva. A ieșit antrenorul meu Anatolie și mi-a zis: ‘hai, vino la box!’ Atunci m-am gândit că sunt fată și de ce aș merge. Credeam că voi frecventa 2-3 zile și voi abandona, dar iată-mă că sunt încă aici.”

În palmaresul de medalii pe care îl are Daria se găsește și o medalie de aur obținută în cadrul Campionatului European la Box, o medalie de argint la Campionatul Mondial la Box pentru Tineret și alte patru medalii de bronz. Fiecare dintre aceste medalii

au fost obținute prin muncă și câte două antrenamente zilnice.

În primăvara anului 2022, Daria a obținut un grant de 15.000 de euro de la programul UE „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD. Cu banii obținuți, tânăra va deschide o sală de sport dotată cu un ring de box, saci de box, haltere, aparate de fitness.

În noua sală de sport, Daria va avea rolul de antrenore atât pentru copii și tineri, cât și pentru alți doritori.

Alți 13 tineri antreprenori și antreprenoare precum Daria Kozorez au fost selectați/ selectate prin concurs de programul Uniunii Europene „Măsuri de Promovare a Încrederii”, implementat de PNUD, pentru a lansa sau pentru a dezvolta o afacere.

Împreună mai puternici

REZILIENTĂ ENERGETICĂ

Schimb de experiență cu orașe europene durabile

Patru primari și viceprimari din localitățile semnatare ale inițiativei europene Convenția Primarilor privind Energia și Clima - Cimișlia,

Anenii Noi, Ceadâr-Lunga și Ungheni – au vizitat orașe din Polonia, pentru a prelua bune practici la nivel local.

Această călătorie face parte din programul City2City al Convenției Primarilor, care are drept scop facilitarea schimbului de bune practici și experiențe în domeniul dezvoltării durabile și al energiei regenerabile între municipalități.

Programul City2City reprezintă o platformă valoroasă de colaborare și învățare

reciprocă între orașele și comunitățile din diferite țări. Prin intermediul acestui program, reprezentanții administrației locale au ocazia de a explora soluții inovatoare și strategii eficiente pentru protejarea mediului, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și promovarea utilizării energiei regenerabile.

Împreună mai puternici

Delegația noastră a avut oportunitatea de a vizita proiecte exemplare din municipiile Bielsko-Biała și Cieszyn din Polonia. Această experiență le va permite semnatilor

să aducă idei și cunoștințe valoroase în comunitățile noastre, pentru realizarea unor inițiative și politici durabile.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Obiective europene ambițioase asumate de 11 localități, noi semnatare ale Convenției Primarilor

11 noi localități din Republica Moldova s-au angajat să reducă emisiile de CO2 cu -35% până în 2030. Acest angajament va fi posibil prin aderarea la Convenția primarilor, o inițiativă europeană care sprijină orașele și regiunile să îndeplinească obiectivele UE în materie de climă și energie.

Victor Parlicov, Ministrul Energiei, și Solomon

Ioannou, ofițer de program la Delegația UE în Republica Moldova, au fost prezenți la ceremonia de înmânare a certificatelor de participare. Christophe Frering, liderul regional al inițiativei în țările Parteneriatului Estic și Irina Plis, expert național a Convenției, le-a vorbit noilor semnatare despre beneficiile inițiativei.

Noile localități care s-au alăturat inițiativei sunt Suhuluceni, Tănătari, Țareuca, Țarigrad,

raionul Anenii Noi, Bilicenii Vechi, Hârbovăț, Pitușca, Onișcani, Sîngerei Noi, Puținței.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Noi soluții de energie regenerabilă promovate prin Convenția Primarilor

Semnatarii Convenției Primarilor pentru Energie și Climă sunt în căutare de soluții inovatoare de energie regenerabilă. Una dintre practicile deosebite care le-a atras

atenția este cultivarea plantei Miscanthus, care este nu doar un biocombustibil pentru producerea energiei termice, ci și ajută la remedierea solurilor contaminate.

Institutul de Genetică, Fiziologie și Protecție a Plantelor din Chișinău a fost în fruntea acestui efort. În 2019, au lansat un proiect-pilot în colaborare cu Termoelectrica și o companie britanică, având scopul de a evalua potențialul plantei Miscanthus în condițiile R. Moldova. Pe terenul experimental de două hectare planta și-a demonstrat adaptabilitatea sa la condițiile climatice și solului local. Încurajați de rezultatele pozitive, în 2020 a fost construită o centrală termică pe bază de biomasă, cu o capacitate de 150 kW.

Vitalie Mîța, Directorul pentru Dezvoltare la Termoelectrica, și-a exprimat planurile ambițioase pentru viitor, declarând:

"Suntem hotărâți să înființăm propriile noastre plantații de culturi energetice și să diversificăm sursele noastre de producție a energiei termice. Miscanthus s-a dovedit a fi o resursă valoroasă în exploatarea potențialului energetic local."

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Beneficiile oferite de Miscanthus au captat, de asemenea, atenția semnatarilor Convenției Primarilor, care au vizitat plantația și au aflat avantajele acestei plante. Primarii și autoritățile publice locale, aflați în etapa de implementare a Planurilor locale de acțiune în domeniul energiei și climei, s-au inspirat pentru soluții inovatoare de energie regenerabilă.

Irina Plis, expertă națională în proiectul UE Convenția Primarilor-Est, a subliniat importanța noilor soluții, afirmând:

„Deși mulți primari au inclus proiecte de energie regenerabilă în planurile lor, provocarea constă în punerea în practică a acestor proiecte. Angajamentul voluntar asumat prin Convenția Primarilor este reducerea consumului de energie la nivel local cu minim 30% până în 2030, iar acum este momentul de a traduce angajamentele în acțiuni”.

Primarii s-au arătat entuziasmați de potențialul plantei Miscanthus. Igor Hîncu, primarul satului Volontir, a evidențiat beneficiile ecologice, afirmând că implementarea acestei metode i-ar ajuta să abordeze multiple probleme de mediu, inclusive criza energetică.

Miscanthus, o plantă perenă originară din Asia, oferă numeroase avantaje. Reproducerea sa prin rizomi elimină necesitatea producției de semințe, iar odată plantată, rămâne în sol timp de până la 25 de ani, necesitând costuri anuale minime. De asemenea, Miscanthus demonstrează adaptabilitate la solurile nepotrivite pentru alte culturi și contribuie la captarea carbonului și regenerarea solului.

Vizita la plantația de Miscanthus a încheiat două zile de instruire dedicate implementării Planurilor Locale de Acțiune privind Energia Durabilă și Clima (pe domeniul utilizării SER), organizate de proiectul UE Convenția Primarilor Est.

Pe durata trainingului 25 de reprezentanți ai APL au aflat despre aspectele tehnice ale proiectelor din domeniul surselor de energie regenerabilă (SER) și cu cele mai bune practici disponibile, pentru a utiliza corect resursele la etapele de planificare și implementare. De asemenea, despre oportunitățile de finanțare oferite de diverse surse, inclusiv Uniunea Europeană prin intermediul Convenției Primarilor - Proiecte demonstrative. Evenimentul a beneficiat, la deschidere, de prezența Ministrului Energiei, Victor Parlicov, a lui Solomon Ioannou, Ofițer de programe în cadrul Delegației Uniunii Europene în Republica Moldova, precum și a lui Christophe Frering, lider regional al proiectului CoM East III.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Peste 600 de elevi și profesori de la Liceul 'Constantin Spataru' din Leova beneficiază de condiții moderne de studiu și de muncă

La 20 mai, în cadrul festivităților de Ziua Europei la Leova - elevii și părinții lor, profesorii, ambasadorii Uniunii Europene și Germaniei, precum și mulți alți invitați au sărbătorit [inaugurarea clădirii renovate a Liceului „Constantin Spataru”](#).

Grație fondurilor UE oferite pentru panouri solare, o termoizolare îmbunătățită, ferestre noi, sisteme de încălzire și de ventilație mai eficiente, liceul va consuma acum doar o treime din energia folosită anterior.

Igor Grosu, președintele Parlamentului Republicii Moldova:

„Uniunea Europeană înseamnă școli frumoase, înseamnă poduri, înseamnă tot ce vedem noi frumos, drumuri, reparații, asta e Uniunea Europeană. Uniunea Europeană mai înseamnă încă ceva care e greu de palpat, dar e foarte important, asta înseamnă pace. Înseamnă respect față de om, înseamnă libertatea de a spune opinia, de a trăi liber, de a te realiza. Asta ne dorim noi, nu doar să avem drumuri și școli frumoase, dar să ne putem să ne realizăm.”

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Jānis Mažeiks, Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova:

„Sunt bucuros că, grație suportului financiar al Uniunii Europene pentru renovarea liceului Constantin Spătaru din Leova, elevii și profesorii vor avea un mediu mai bun de studii. Este o realizare semnificativă, deoarece a investi în tineri înseamnă a investi într-un viitor mai bun pentru Republica Moldova. Uniunea Europeană a contribuit cu circa patruzeci de milioane de euro pentru a sprijini accesul la serviciile publice locale pentru cetățenii din Moldova, iar lucrările de renovare a Liceului Constantin Spătaru reprezintă un exemplu remarcabil al modului în care putem economisi energia datorită investițiilor în panouri solare, izolație îmbunătățită, schimbarea ferestrelor, un sistem mai bun de încălzire și ventilație.”

Margret Uebber, ambasadoarea Germaniei în Republica Moldova:

„Mă bucur că putem inaugura Liceul „Constantin Spătaru”, care a fost renovat în cadrul proiectului de eficiență energetică finanțat de UE, în această zi specială în care sărbătorim Ziua Europei la Leova. Proiectul reprezintă cooperarea strânsă și

eficientă dintre UE, Germania și Moldova, împreună cu structurile locale de dezvoltare regională. Proiectul a fost însoțit de măsuri de dezvoltare a capacităților și de management al energiei susținute de guvernul german. Sunt sigură că va ajuta la crearea unui mediu mai bun și benefic pentru generații de elevi.”

Liceul Teoretic „Constantin Spătaru” a fost renovat și eficientizat energetic în urma realizării a 15 măsuri investiționale. Valoarea totală a proiectului constituie aproximativ 62,28 mil. lei, din care 60,48 mil. lei reprezintă finanțarea Uniunii Europene și 1,8 mil. lei – cofinanțarea din partea Consiliului Raional Leova și a Primăriei orașului Leova.

Măsura investițională "Sporirea eficienței energetice a Liceului Teoretic „Constantin Spataru” din orașul Leova" este finanțată de Uniunea Europeană și implementată de ADR Sud în cadrul proiectului "Construcția infrastructurii de aprovizionare cu apă și canalizare, precum și eficiența energetică a clădirilor publice". Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ Moldova) în parteneriat cu Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale (MIRD). Bugetul total al proiectului este de 39,8 milioane de euro.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Zece spitale republicane din Republica Moldova vor fi eficientizate din punct de vedere energetic cu sprijinul UE

Proiectul de Eficiență Energetică în Moldova (MEEP), finanțat de Banca Europeană de Investiții, Banca Europeană de Reconstrucție și Dezvoltare și Uniunea Europeană, își propune să îmbunătățească eficiența energetică a clădirilor publice din Republica Moldova, cu un buget total de 72,4 de milioane de euro pentru renovarea acestora.

Zece spitale republicane din Republica Moldova vor fi renovate din perspectiva eficienței energetice. Drept urmare, acestea vor folosi cu aproximativ 40% mai puțină energie, ceea ce va permite economii de aproximativ 2,8 milioane de euro în fiecare an.

Aproximativ un milion de pacienți și zece mii de angajați vor beneficia de condiții moderne. Nouă spitale care urmează a fi renovate în cadrul proiectului sunt situate în Chișinău, iar unul -- în Bălți. Instituțiile au fost identificate și încheiate auditurile energetice pentru 16 clădiri:

- » Spitalul Clinic Bălți (blocul principal și blocul pediatric);
- » Institutul de Cardiologie (blocul principal);
- » Institutul de Medicină Urgentă (blocul 1, blocul 2 și blocul 3);
- » Institutul Mamei și Copilului (blocul maternității și policlinica);
- » Institutul de Neurologie și Neurochirurgie (blocul 2);
- » Institutul Oncologic (blocul principal);
- » Spitalul Clinic de Psihiatrie (blocul principal și unitatea pentru copii);
- » Spitalul Clinic Republican (blocul principal);
- » Centrul Republican de Diagnosticare Medicală/Institutul de Ftziopneumologie (blocul principal și laboratorul).

Pe lângă costurile reduse pentru consumul de energie, vor fi instalate și sisteme de ventilație și asigurate lucrări adiționale de modernizare a clădirilor spitalelor, ceea ce va duce la îmbunătățirea serviciilor furnizate pentru cei un milion de pacienți ai spitalelor. De asemenea, 15 dintre clădiri vor fi dotate cu panouri fotovoltaice cu o capacitate totală de 1.126 kW. Acestea vor produce aproximativ 1,36 milioane kWh pe an, ceea ce înseamnă că Republica Moldova își va reduce dependența de importurile de energie.

Utilizarea eficientă a energiei va contribui la reducerea emisiilor de CO2 cu 6.600 de tone pe an. E o cantitate similară de CO2 emisă de 26,4 milioane de kilometri de călătorie cu mașina. Următorul pas al proiectului presupune realizarea proiectului tehnic și achizițiile pentru cele 16 clădiri.

Proiectul este implementat de Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energeticii (UCIPE) în cooperare cu Agenția de Eficiență Energetică, sub patronajul Ministerului Energiei al Republicii Moldova.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

MEDIU

ȘI CLIMĂ

Inițiative europene de tranziție verde promovate în capitala nordică, Bălți

La sfârșit de mai curent, echipa proiectului UE „Convenția Primarilor -Est” a participat la forumul „Tranziția Verde, Bălți - oraș pentru oameni”, unde au fost abordate strategiile și soluțiile pentru transformarea orașului Bălți într-un centru verde, ecologic și inovativ până în anul 2030.

Forumul a reunit înalți demnitari, secretari de stat de la Ministerele Energiei și Mediului, autorități locale, societatea civilă, instituții educaționale și experți implicați în crearea unui viitor sustenabil pentru orașul Bălți.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

În cadrul forumului a fost organizat un atelier informativ, focusat pe inițiativele și realizările Convenției Primarilor, oferind o platformă de schimb de cunoștințe și informații privind eforturile comune în lupta împotriva schimbărilor climatice și reducerea consumului de resurse energetice tradiționale.

Unul moment-cheie ale forumului a fost și expoziția de tehnologii inovative în domeniul energiei regenerabile, organizată de proiectul

Convenția Primarilor - Est. De asemenea, un atelier a fost dedicat evidențierii realizărilor proiectului „Școala Verde”. Această inițiativă educațională a avut un impact crucial în educarea și conștientizarea elevilor, profesorilor și comunității în general, cu privire la practicile durabile în rândul celor 12 școli participante la proiect.

Forumul „Tranziția Verde, Bălți - oraș pentru oameni” a demonstrat angajamentul și determinarea comunității locale, autorităților și experților de a face din Bălți un exemplu de dezvoltare durabilă.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Alinierea la obiectivele Pactului Verde European: Programul de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2023-2027

Programul **Uniunea Europeană pentru Mediu Economia Verde** acordă sprijin Ministerului Mediului și Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării în elaborarea Programului de promovare a economiei verzi și circulare în Republica Moldova pentru perioada 2023-2027.

Economia verde – activitatea economică bazată pe conceptul de dezvoltare durabilă, pe utilizarea resurselor naturale regenerabile, reducerea consumului de hidrocarburi, unul dintre obiectivele importante fiind protecția mediului. Alte obiective constau în managementul apei și al deșeurilor, precum și cel teritorial (agricultură ecologică, conservarea habitatului, împăduriri etc.).

Economia circulară – termen generic folosit pentru o economie industrială care este creată cu scopul de a fi restauratoare și în care ciclul materialelor este de două feluri: ciclul biologic, unde procesele acționează astfel încât componentele reintră în biosferă fără efecte negative; al doilea ciclu este cel

tehnic, unde componentele sunt folosite foarte eficient și nu intră în biosferă.

Acordarea de către Consiliul European a statutului de țară candidată Republicii Moldova, pentru aderarea la Uniunea Europeană (UE) în iunie 2022, a oferit o serie de avantaje printre altele, accesul la o piață internațională extinsă pentru producătorii moldoveni, dezvoltarea durabilă, atractivitatea pentru investitorii străini, asistență și sprijin pentru realizarea reformelor în domeniile cheie, acces direct la programe europene. În acest context, este necesară elaborarea documentelor de politici publice alinate la Pactul Verde European, Agenda de Dezvoltare Durabilă 2030 și Inițiativa Go Green, care de asemenea, vor lua în calcul angajamentele anterioare ale RM în domeniul economiei verzi.

Scopul Programului este de a promova implementarea principiilor economiei verzi și adoptarea principiilor de economie circulară în Republica Moldova în conformitate cu dezvoltarea economică și bunăstarea socială.

Programul în curs de elaborare conține un șir de obiective, acțiuni și ținte ce urmează a fi atinse, luând în considerație cadrul de politici în domeniul mediului, dezvoltării antreprenoriale, de infrastructură și dezvoltare regională, inclusiv prin utilizarea durabilă și eficientă a resurselor naturale, materiei prime, vizând schimbările climatice și necesitățile social - economice pe termen mediu. Totodată, se urmărește alinierea la obiectivele și prioritățile SND de dezvoltare a țării pe termen mediu și lung, reflectând orientarea strategică a Republicii Moldova spre o dezvoltare durabilă prin creșterea economică, dezvoltarea socială, crearea de locuri de muncă și grijă față de mediului înconjurător.

Programul este un document de politici

Împreună mai puternici

publice pe termen mediu (5 ani), care derivă din Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030", proiectul Strategiei de Mediu 2030, obiectivele Pactului Verde European și rezultatele atinse urmare implementării Programului de promovare a economiei „verzi” în Republica Moldova pentru anii 2018-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia. Elaborarea Programului este coordonată de Grupul de lucru interministerial pentru promovarea economiei verzi și circulare.

Elaborarea Programului și activitatea Grupului de lucru este susținută de programul EU4Environment Green Economy – Uniunea Europeană pentru Mediu Economia Verde, finanțat de UE, ca parte a componentei sale Rezultatul 1.1 privind „Promovarea economiei verzi, coerența politicilor și coordonarea trans-sectorială”, care este implementat de Programul ONU pentru Mediu (UNEP).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Îmbunătățirea controlului calității documentației Evaluării Strategice de Mediu și Evaluării Impactului asupra Mediului

Un atelier de instruire privind Controlul Calității documentației Evaluării Strategice de Mediu (ESM) și Evaluării Impactului asupra Mediului (EIM) în Republica Moldova a fost desfășurat în cadrul EU4Environment

În cadrul programului Uniunea Europeană pentru Mediu (2019-2023), CEE-ONU furnizează suport țărilor Parteneriatului Estic, inclusiv Republicii Moldova în consolidarea cuprinzătoare a capacităților inclusiv instituționale ce țin de Evaluarea Strategică de Mediu (ESM), precum și de Evaluarea Impactului asupra Mediului (EIM), dar și în finalizarea reformelor legale din acest domeniu.

Eficacitatea și eficiența aplicării ESM și EIM în

Moldova trebuie îmbunătățite în continuare, iar modificările relevante ale Legilor ce vor intra în vigoare în octombrie 2023 pentru ESM și în noiembrie 2023 pentru EIM sunt de așteptat să îmbunătățească condițiile pentru dezvoltarea unei practici solide și consolidarea capacităților instituționale generale pentru aplicarea evaluării de mediu.

Printre modificările relevante aplicabile în perioada octombrie-noiembrie 2023 se numără și o componentă legată de Controlul calității atât pentru ESM, cât și al EIM (inclusiv în context transfrontalier). În acest scop, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a solicitat suport din partea CEE-ONU pentru elaborarea a două Ghiduri. Ghidurile vor oferi asistență celor care efectuează controlul calității pentru documentația ESM și, respectiv, pentru documentația EIM, precum și vor servi drept instrument de ghidare pentru inițiatori și alte părți interesate care participă la procesele EIM și ESM.

În prezent, versiunile preliminare a Ghidurilor pentru Controlul Calității ESM și EIM sunt în curs de finalizare. Atelierul de lucru a servit, prin urmare, drept platformă de discuții cu privire la cele mai importante aspecte legate de eficacitatea proceselor EIM și ESM, precum și pentru instruirea privind aplicarea practică a mecanismului de control al calității, inclusiv utilizarea Ghidurilor nou elaborate. Atelierul a fost facilitat de experți/consultanți ai CEE-ONU.

Imagine: <https://gef.eu/event/save-the-date-green-transition-for-europe-madrid/>

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Avansarea Rețelei Emerald în Moldova cu sprijinul UE

Pe 28 aprilie 2023 a fost organizat primul atelier de informare privind perspectivele de dezvoltare a Rețelei Emerald în Moldova: politici și aspecte juridice. Atelierul a fost desfășurat ca parte a acțiunii Băncii Mondiale în cadrul Programului EU4Environment în parteneriat cu Ministerul Mediului al Republicii Moldova.

Evenimentul a reunit specialiști, părți interesate și autorități din instituțiile de stat, mediul academic, instituții de cercetare, ONG-uri și managementul ariilor protejate. Obiectivul a fost de a discuta pașii necesari pentru îmbunătățirea protecției și conservării habitatelor și speciilor din siturile Emerald, cu un accent specific pe dezvoltarea planurilor de management standardizate pentru toate siturile.

Având în vedere modificările incluse în legislație în 2022, atelierul a facilitat discuții pe diverse aspecte, inclusiv crearea unui registru național pentru Rețeaua Emerald, stabilirea unui sistem de monitorizare pentru evaluarea stării de conservare a speciilor și habitatelor din cadrul rețelei, procesul de raportare și de elaborare a planurilor de management al rețelei.

Rețeaua Emerald – rețea ecologică constituită din zone speciale de conservare, fiind parte componentă a rețelei ecologice naționale, reprezentând extinderea în țările

ne-membre ale Uniunii Europene a rețelei ecologice europene coerente de zone speciale de conservare „NATURA 2000”

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

În cadrul întâlnirii a fost prezentată evaluarea cadrului legal și de politică existent și au fost identificate anumite neajunsuri. În consecință, atelierul a abordat înființarea, managementul și protecția Rețelei Emerald în Republica Moldova. A fost prezentat primul proiect al foii de parcurs și acțiunile propuse pentru îmbunătățirea managementului și protecției Rețelei Emerald.

În plus, participanții au discutat despre proiectul inițial al metodologiei de elaborare a Planurilor de Management Emerald în Republica Moldova. Acest proiect a fost formulat pe baza opiniilor adunate de la instituțiile relevante, cuprinzând toate aspectele de management instituțional, conservare și protecție.

Împreună mai puternici

UE și Republica Moldova analizează progresul în sectorul apei

La 25 aprilie, autoritățile naționale și locale, comunitățile academice și ONG-uri, și partenerii internaționali ai Moldovei au

analizat progresele și au discutat prioritățile în sectorul apei în cadrul celei de-a 7-a întâlniri a Dialogului național de politici.

În calea sa spre aderarea la UE, Moldova trebuie să se pregătească pentru punerea în practică a obiectivelor UE în acest sector. Acestea include, de exemplu, oprirea deteriorării apelor de suprafață și subterane și atingerea stării bune a acestora. Alinierea la legislația UE în domeniul apei necesită cunoștințe sporite, management integrat al apei și cooperare transfrontalieră și gestionarea apei bazată pe o economie solidă și pe transparență. Pe lângă măsurile de politică, sunt necesare investiții pentru a reduce poluarea din agricultură și apele uzate industriale și municipale. De asemenea,

măsurile de adaptare a sectorului apei la schimbările climatice sunt importante pe ordinea de zi.

Prezidată de Ministra Mediului a Republicii Moldova, dialogul s-a bazat pe angajamentele asumate în legătură cu Agenda de acțiune privind apa, care este un rezultat cheie al Conferinței ONU 2023 privind apa, și are ca scop abordarea crizei globale a apei. Revizuirea progresului și discutarea priorităților au avut loc pe fondul primelor contribuții ale Republicii Moldova la raportul de extindere al Comisiei Europene.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Dna Iordanca-Rodica Iordanov, Ministra Mediului a Republicii Moldova a declarat:

„Uniunea Europeană este un partener de încredere al Republicii Moldova. Progresul pe care Moldova a făcut-o în managementul apei se datorează în mare parte parteneriatului nostru de lungă durată în acest domeniu. Ne-a permis să îmbunătățim legislația și practicile de management al apei. Sprijinul UE este esențial pentru modernizarea infrastructurii de apă. În calitate de țară candidată la UE, ne propunem să ne intensificăm ambiția și să ne accelerăm eforturile de a asigura apă curată pentru toți, de a consolida instituțiile, de a restabili râurile, lacurile și ecosistemele, de a îmbunătăți monitorizarea apei și de a ne angaja într-o cooperare transfrontalieră eficientă. Ne bazăm pe sprijinul UE pe această cale.”

Dl Adam Grodzicki, adjunct al șefului Secției de cooperare al Delegației UE în Moldova, a declarat:

„Apa este esențială pentru sănătatea oamenilor și a ecosistemelor deopotrivă. Joacă un rol important pentru economiile noastre. Pe măsură ce presiunile asupra calității și cantității apei cresc, trebuie să luăm măsuri și să căutăm soluții inovatoare. Acest lucru este deosebit de important în contextul schimbărilor climatice. Pe baza angajamentelor comune, Uniunea Europeană și statele sale membre vor continua să sprijine sectorul apei din Moldova pentru a-l adapta mai bine provocărilor moderne și nevoilor oamenilor.”

Împreună mai puternici

Dialogul de politici naționale în Republica Moldova a fost organizat cu sprijinul

Programului EU4Environment Resurse de apă și Dade de mediu.

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

O mai bună gestionare a deșeurilor pentru locuitorii din raioanele Edineț, Strășeni și Leova

Programul „EU4Moldova: Comunități Locale” a sprijinit Ministerul Mediului în dezvoltarea Ghidului Metodologic pentru Elaborarea Programelor Locale de Management al Deșeurilor (PLGD) și realizarea a trei runde de consultări publice axate pe acesta. Prin aceste consultări, autoritățile publice locale (APL) și operatorii de servicii din raioanele Edineț, Strășeni și Leova au dobândit cunoștințe despre planificarea strategică a managementului deșeurilor la nivel local.

Ghidul PLGD este conceput pentru a ajuta autoritățile locale și operatorii de servicii

să planifice strategic și să urmeze metode de reducere a deșeurilor, de promovare a reciclării, de îmbunătățire a sistemelor de colectare a deșeurilor, de eliminare a deșeurilor și de planificare a investițiilor. Implementarea acestor orientări va îmbunătăți infrastructura și serviciile de gestionare a deșeurilor pentru localități.

Consultările au presupus și discuții asupra metodologiei utilizate pentru stabilirea tarifelor pentru serviciile publice municipale de gestionare a deșeurilor, subiect față de care participanții au manifestat un interes sporit.

Un rezultat important al întâlnirilor a fost angajamentul de a coopera între participanți în furnizarea de servicii de gestionare a deșeurilor de înaltă calitate și accesibile populației. Această abordare colaborativă demonstrează dedicarea autorităților locale și a membrilor comunității de a îmbunătăți practicile și infrastructura de gestionare a deșeurilor.

Sperăm că aceste eforturi vor contribui la un mediu mai curat și mai sănătos, îmbunătățind în cele din urmă calitatea vieții în aceste comunități.

Programul „EU4Moldova: Comunități locale”, condus de Echipa Europa, oferă

sprijin acestor schimbări pozitive. În curs de implementare până în 2025, inițiativa își propune să îmbunătățească calitatea vieții în raioanele Edineț, Strășeni și Leova.

Evenimentele au avut loc cu sprijinul programului „EU4Moldova: Comunități Locale”, finanțat de Uniunea Europeană, Ministerul Federal German pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (BMZ), Cooperarea Austriacă pentru Dezvoltare (ADC) și Ministerul Afacerilor Externe al Republicii Polone – Asistența Poloniei; și implementat de Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ), Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) și Solidarity Fund PL (SFPL) în Moldova.

Împreună mai puternici

TRANSFORMARE DIGITALĂ REZILIENTĂ

Uniunea Europeană și Echipa Europa acordă granturi pentru transformarea digitală a întreprinderilor și instituțiilor publice din sudul Moldovei

Startup Moldova anunță lansarea celei de-a doua faze a programului Digital Impact 2022-2023, oferind companiilor, organizațiilor și instituțiilor publice din sudul

țării oportunitatea de a accesa granturi valoroase pentru a susține transformarea digitală în regiune.

Cu un buget total de 3.900.000 de lei pentru această fază a programului, Digital Impact reprezintă o oportunitate valoroasă pentru

întreprinderi și instituții din regiunea Cahul și urmărește să accelereze dezvoltarea și modernizarea sectorului public și privat prin

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

promovarea testării și extinderii produselor, serviciilor și soluțiilor inovatoare în sudul țării. Prin intermediul acestui program, Startup Moldova și partenerii săi se angajează să sprijine inițiativele locale și să ofere finanțare nerambursabilă pentru proiectele

cu potențial de impact semnificativ în domenii cheie, cum ar fi turismul, agricultura, logistica, guvernarea și comerțul, dar și în alte domenii care prezintă dovezi solide ale impactului proiectului propus.

Granturile acordate prin program pot acoperi până la 80% din bugetul total al proiectului, iar solicitantul trebuie să asigure o cofinanțare de cel puțin 20% din bugetul total. Pentru a obține finanțare, entitățile private care desfășoară activități antreprenoriale în regiunea Cahul, inclusiv raioanele Cahul, Leova, Taraclia și Cantemir, sau grupurile de co-solicitanți care pot include instituții publice, organizații, asociații sau alte entități juridice, trebuie să completeze procedura de aplicare.

Evaluarea proiectelor va fi realizată în funcție de calitatea și relevanța acestora pentru regiunea Cahul, precum și de suma solicitată. Granturile acordate pot ajunge până la 780 de mii de lei și sunt nerambursabile, oferind astfel un sprijin financiar valoros pentru implementarea proiectelor de transformare digitală.

Digital Impact reprezintă un program inovator, care urmărește să promoveze și să dezvolte ecosistemul digital în sudul țării. Prin acordarea granturilor, programul își propune să aducă un impact semnificativ în sectorul digital și să contribuie la creșterea economică și dezvoltarea sustenabilă a regiunii Cahul.

Digital Impact este un program realizat de Startup Moldova ca parte a proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul, finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Suedia și implementat de Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC).

Împreună mai puternici

6 laboratoare digitale au fost inaugurate cu sprijinul Uniunii Europene în școlile din sudul Republicii Moldova

Pe 16 mai, în cadrul Zilelor Europei, EU4Moldova:Startup City Cahul a inaugurat 6 laboratoare digitale în școlile din sudul țării. Spațiile echipate vor susține educația digitală și ajuta elevii să-și dezvolte abilitățile utile într-o lume tot mai digitalizată.

Unul dintre laboratoare este amplasat la Gimnaziul „Mihai Eminescu” din r. Cantemir, care a găzduit cea de-a doua ediție a proiectului „Laboratoare Digitale”.

„Aceste spații de învățare inovativă vin să susțină creativitatea, colaborarea și învățarea elevilor. Să ții pasul cu cele mai recente tranziții în domeniul digital nu este ușor. Am fost impresionată de talentul acestor tineri. Cu ajutorul tehnologiilor moderne și a mediului prietenos, creat în incinta școlii, elevii și profesorii reușesc să-și dezvolte atât abilitățile de soluționare a problemelor, cât și gândirea abstractă. Laboratoarele digitale sunt menite să pregătească elevii pentru profesiile viitorului. Astfel de proiecte vor crea posibilități de dezvoltare sustenabilă a societății de acum înainte, precum și un drum mai liber spre egalitatea de gen,”

a menționat Katarina Fried, Ambasadoarea Suediei în Republica Moldova.

Evenimentul inaugural a inclus prezentările proiectelor cu impact social, dezvoltate de elevi și profesori în laboratorul digital, după studierea profesiilor viitorului sub marca „Tekwill în Fiecare Școală”.

Adam Grodzicki, Șeful adjunct al secției Cooperare din cadrul Delegației Uniunii Europene, a felicitat profesorii, elevii și reprezentanții autorităților publice locale pentru efortul depus în echiparea acestui laborator digital:

„Prin asta, ați contribuit la îmbunătățirea mediului de educație din Cahul. Datorită acestui efort și angajament putem admira un laborator bine elaborat, echipat modern care, cu siguranță, o să vă permită să ajungeți să fiți pregătiți să îmbrățișați profesiile viitorului”.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Inițiativa are trei scopuri principale: implementarea inovațiilor în educație în școlile din întreaga țară; amenajarea spațiilor necesare celor peste 10.000 de elevi să-și dezvolte abilitățile utile pentru profesiile viitorului și să profeseze în regiune, acasă; posibilitatea de a utiliza echipamente digitale celor care nu le au acasă, în dezvoltarea abilităților IT.

Laboratoarele digitale oferă un mediu sigur și modern în care elevii pot învăța și experimenta cu tehnologia digitală, pentru a-și dezvolta abilitățile necesare pentru piața muncii tot mai digitalizată.

„În prezent, dispozitivele din cabinetul de informatică sunt învechite, acolo profesorii nu pot utiliza aplicațiile precum Canva sau Padlet. Aici va fi cu totul altfel. În primul rând, dispozitivele noi vor permite diferite aplicații, platforme. Deja se studiază ore opționale noi, precum dezvoltare și proiectare web, inteligență emoțională, design grafic. Sperăm să avem tot mai multe ore similare, astfel încât elevii să fie pregătiți pentru profesiile viitorului.”

a declarat Ecaterina Enciu, directoarea Gimnaziului Mihai Eminescu, din Cantemir.

Proiectul „Laboratoarele digitale” în zona Cahul a fost dezvoltat cu asistența financiară a Uniunii Europene în parteneriat cu Suedia,

implementat de Asociația Națională a Comaniilor din Domeniul TIC (ATIC).

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

Inovarea, educația și antreprenoriatul se întâlnesc la EU Innovation Center Cahul - Inotek, lansat în cadrul Zilei Europei

În data de 17 mai, a avut loc lansarea Centrului de Excelență în Domeniul TIC EU Innovation Center Cahul - Inotek, un centru de inovare care vine cu oportunități nenumărate pentru dezvoltarea și valorificarea capitalului uman din regiune, precum și sprijinirea IMM-urilor și startup-urilor locale.

Acesta cuprinde 295 de metri pătrați de spații renovate în cadrul Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, 5 săli de curs, toate adaptate activităților ce sporesc creativitatea, incluziunea și accesul echitabil la oportunități de dezvoltare pentru băieți și fete.

„Suntem la un prim pas mult așteptat și ne punem mari speranțe în acesta. Va schimba fața Cahulului, regiunii și poate de aici va porni digitalizarea Republicii Moldova. Totodată, sper că țara noastră va deveni un hub de digitalizare al Europei de Est. Vrem să atragem cât mai mulți studenți în domeniul IT, vrem să digitalizăm procesele din universitatea noastră.”

**a declarat Sergiu Cornea, rectorul
Universității de Stat „Bogdan Petriceicu
Hașdeu” din Cahul.**

Creat în cadrul proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul, în parteneriat cu Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Inotek va fi un spațiu modern și prietenos, care va oferi acces la cele mai noi tehnologii și instrumente digitale, precum și la programe de formare și instruire adecvate.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

„Sunt bucuros să fiu prezent la lansarea EU Innovation Center Cahul – Inotek. Aceste este o piesă dintr-un puzzle pe care colegii din cadrul Delegației UE și Suediei, împreună cu partenerii locali ATIC, Municipality Cahul și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, l-au creat pentru a răspunde nevoilor poporului RM, pentru a stimula inovația, pentru a crește talentele și pentru a dezvolta startup-urile.”,

a declarat H.E. Ambasadorul Uniunii Europene în Republica Moldova, Jānis Mažeiks.

Centrul de inovare Inotek va fi un loc de întâlnire pentru tinerii inovatori, antreprenori și specialiști din domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor. Sediul centrului va fi dotat cu echipamente moderne și adaptat condițiilor actuale în domeniul educației și antreprenoriatului.

EU Innovation Center Cahul - Inotek va fi gestionat de echipa proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul și ulterior de Fundația Inotek, care va pune la cale proiecte de dezvoltare economică în regiunea de Sud. Aceste proiecte vor avea ca scop sprijinirea dezvoltării economice prin inovare și antreprenoriat, crearea de noi locuri de muncă și îmbunătățirea calității vieții în comunitate.

Centrul Inotek a fost lansat în parteneriat cu Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul de EU4Moldova: Startup

City Cahul, proiect implementat de ATIC și finanțat de Uniunea Europeană în parteneriat cu Ambasada Suediei.

Împreună mai puternici

Liderii globali și comunitatea locală s-au conectat pentru transformarea digitală a educației și pentru crearea noilor oportunități în industria IT, în cadrul Zilei Europei la Cahul

În cadrul Zilelor Europei la Cahul, au avut loc un șir de evenimente în sudul țării, care au promovat inovația și dezvoltarea

educațională în Cahul. Printre acestea s-au numărat Tech Career Expo Cahul și EdTech Moldova Forum ediția II.

La **EdTech Moldova Forum** s-au descoperit oportunitățile noii ere tehnologice. În cadrul forumului a fost prezentată **Librăria Corinth**, care oferă acces la o gamă variată de resurse digitale, instrumente și servicii pentru îmbunătățirea procesului de predare-învățare. Au fost prezentate beneficiile **Microsoft Office 365** pentru educație și funcționalitățile acestuia. Totodată, s-au descoperit noi modalități creative de a integra produsele **STEAM** în procesul de predare-învățare.

De asemenea, în cadrul **EdTech Moldova Forum 2023**, au fost abordate și provocările/oportunitățile prezentate de **Inteligența Artificială** și cum poate fi utilizată în îmbunătățirea educației și în dezvoltarea

potențialul educațional al elevilor și studenților.

În lumina schimbărilor semnificative din domeniul tehnologic, educația a trebuit să se adapteze prin alinierea programelor de studiu la nevoile pieței muncii. Pentru a reuși această transformare, a fost necesară pregătirea cadrelor didactice și dotarea elevilor cu competențele necesare pentru a face față provocărilor viitorului.

Conferința s-a desfășurat în cadrul proiectului **"EU4Moldova: Startup City Cahul"**, implementat de **ATIC**, cu asistența financiară a Uniunii Europene, în parteneriat cu Suedia.

Tech Career Expo Cahul a găzduit

Împreună mai puternici

reprezentanții a șapte companii din domeniul tehnologic și de telecomunicații, care au împărtășit experiența lor referitoare la traseele de carieră actuale, stagii, tehnologii

de ultimă oră, cererea pieței în ceea ce privește abilitățile și cunoștințele IT și au oferit recomandări pentru construirea unei cariere de succes în domeniul TIC.

Catarina Nilsson, manager de program la Ambasada Suediei în Moldova, s-a arătat impresionată de rezultatele proiectelor implementate în sudul țării și speră că acestea vor putea fi preluate și de alte regiuni.

„Întotdeauna vom urmări ceea ce funcționează, ce are succes și am putea adopta proiecte similare și în alte regiunii sau să le adaptăm la necesitățile locale,

în funcție de nevoile autorităților locale, în baza situației și analizelor. Timp de doi ani am lucrat la acest proiect în Cahul, am urmărit cum au prins viață atât de multe activități, atât de mulți tineri au participat la educația digitală, antreprenori care au învățat lucruri noi pe care le-au implementat ulterior în activitățile lor. Văd o mulțime de rezultate bune și văd, de asemenea, multă capacitate la nivel de organizare”.

Evenimentele dedicate Zilelor Europei în Moldova au fost organizate în cadrul proiectului EU4Moldova: Startup City Cahul, implementat de ATIC, cu asistența financiară a Uniunii Europene, în parteneriat

cu Ambasada Suediei, PNUD Moldova, Ambasada Elveției și proiectul OPTIM, USAID, Primăria Municipiului Cahul și Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul.

  UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Evenimentul EU4Digital și INATBA sprijină dezvoltarea blockchain-ului în Parteneriatului Estic și cooperarea internațională

Echipa Inovare în domeniul TIC a EU4Digital a găzduit un eveniment de networking online la 30 martie pentru a sprijini dezvoltarea unui ecosistem blockchain în regiunea Parteneriatului Estic (PaE). Asociațiile de blockchain, actorii din industrie, actorii cheie

din ecosistemul de inovare și reprezentanții guvernelor din PaE au discutat despre oportunitățile de a se alătura și de a coopera cu Asociația Internațională pentru Aplicații Blockchain de încredere (INATBA) și parteneriatele sale principale.

Peste 50 de participanți au reprezentat aproximativ 30 de organizații din PaE, inclusiv băncile centrale implicate în dezvoltarea unui cadru de reglementare; asociații blockchain; asociații de afaceri IT, inclusiv companii FinTech; start-up-uri și jucători din industrie din domeniul blockchain-ului și al altor tehnologii de registru distribuit (DLT); organizații comunitare educaționale cu accent pe blockchain, precum și reprezentanți la nivel ministerial și agenții care coordonează dezvoltarea ecosistemelor de inovare în țările partenere din est.

Obiectivul primordial al evenimentului a fost de a sprijini integrarea asociațiilor blockchain din PaE și a factorilor de decizie politică în comunitatea liderilor de gândire

și a organizațiilor similare din UE, care ar putea stimula o schimbare pozitivă în reglementarea și dezvoltarea unui ecosistem blockchain favorabil inovației în țările partenere din est.

INATBA a fost lansat pentru a crea mediul în care soluțiile blockchain pot înflori, ... în care putem avea o conversație deschisă cu autoritățile de reglementare și factorii de decizie politică asupra modului în care această tehnologie schimbă piața și cum afectează forța de muncă.

Oportunitățile și beneficiile INATBA

În a doua parte a evenimentului, Ricardo Simões, Director Executiv al INATBA, a prezentat organizația. Această asociație

Împreună mai puternici

globală de companii, organisme publice și cadre universitare a fost lansată de CE cu 105 membri fondatori. El a împărtășit modul în care INATBA abordează concepțiile greșite și lipsa de informare cu privire la tehnologia blockchain în termeni practici. Propunerea de valoare distinctivă a asociației este de a răspunde nevoilor întreprinderilor, de la start-up-uri până la mari jucători din industrie, precum și cele ale comunității academice și ale autorităților de reglementare care lucrează la agenda DLT.

Evenimentul a culminat cu membrii și partenerii INATBA care și-au împărtășit experiențele lor de colaborare, într-o discuție moderată de Bara Greplova.

Discuția live cu invitații din PaE a fost o caracteristică a evenimentului. Aceasta

a acoperit multe probleme practice ridicate de companiile, autoritățile de reglementare și asociațiile participante. Răspunzând la o întrebare despre cazuri interesante pentru soluții blockchain în zona de reglementare, Tonia Damvakeraki a sfătuit toți participanții să se familiarizeze cu Sandbox-ul european de reglementare a blockchain pentru tehnologiile de registru distribuit. Acesta conține informații cheie referitoare la infrastructura europeană de servicii blockchain, servicii blockchain inovatoare transfrontaliere în sectorul public și oportunități pentru dezvoltatori.

Informații suplimentare: [EU4Digital and INATBA event supports Eastern Partnership blockchain development and international cooperation - EU4Digital \(eufordigital.eu\)](https://eufordigital.eu)

Împreună mai puternici

Rețeaua e-Sănătate a EU4Digital partajează cunoștințe privind elaborarea strategiei de e-Sănătate

Echipa e-Sănătate a EU4Digital a organizat un eveniment virtual privind strategia de e-Sănătate și pilotarea serviciilor transfrontaliere de e-Sănătate la 27 aprilie 2023. A fost prima întâlnire virtuală dintr-o serie de evenimente de colaborare planificate pentru acest an, punând bazele unei colaborări semnificative în vederea dezvoltării e-sănătății în țările partenere din est.

Un punct central al evenimentului au fost prezentările din partea celor cinci țări partenere din est participante despre evoluțiile, prioritățile și provocările lor cheie în materie de e-sănătate.

Moldova este pe cale să înceapă noul său program de e-Sănătate, care acoperă următorii doi ani.

Experții și-au împărtășit, de asemenea, cunoștințele despre elaborarea strategiei de e-sănătate în timpul evenimentului. Expertul în materie de e-sănătate al EU4Digital Henrique Martins MD, PhD, este profesor asociat la ISCTE – Institutul Universitar din Lisabona. El a făcut o prezentare în care a subliniat valoarea viziunii cuprinzătoare în materie de e-sănătate, implicarea managementului de nivel mediu și atenția acordată sub-strategiilor drept concluzii cheie în ceea ce privește dezvoltarea strategiei naționale de e-sănătate. Acesta a fost urmat de Carole Rouaud, ofițer responsabil de politici la Comisia Europeană, DG Sănătate și Siguranța Alimentară (SANTE). Ea a prezentat MyHealth@EU, serviciul electronic de sănătate transfrontalier din UE. Ea a partajat o privire de ansamblu asupra proiectelor și

proiectelor-pilot transfrontaliere de servicii de e-sănătate în curs de desfășurare în statele membre ale UE și a prezentat spațiul european de date privind sănătatea (EHDS). Evenimentul s-a încheiat cu echipa EU4Digital care a prezentat o viitoare sesiune privind e-sănătatea, pentru generarea de idei în cadrul unui proiect-pilot transfrontalier cu țările partenere din est. Principalele subiecte discutate în ceea ce privește pilotarea transfrontalieră a serviciilor de e-sănătate au fost legate de fișa pacientului și de serviciile de prescripție electronică – cu accent pe aspectele practice atunci când oamenii călătoresc în țări străine. Au fost prezentate două moduri diferite ale conceptului Express Lab, în care străinii pot primi teste de sânge rapide care ar fi interpretate fie la nivel local, fie de către medicul lor din țara de origine prin intermediul serviciilor de telemedicină transfrontalieră. Prescripția electronică ar fi apoi emisă în mod corespunzător. Echipele țărilor partenere din est vor continua activitatea de generare a ideilor înaintea sesiunii transfrontaliere pilot de generare a ideilor din iunie.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Țările partenere din est trec în revistă serviciile de identitate electronică și de încredere în cadrul evenimentului rețelei e-Încredere

Evoluțiile recente și activitățile viitoare în domeniul identificării electronice (e-identificare) și al serviciilor de încredere au constituit subiectele unui eveniment virtual al rețelei e-Încredere din 3 mai 2023. Programul EU4Digital a organizat evenimentul pentru a se concentra pe activitățile e-încredere și serviciile digitale transfrontaliere din țările partenere din est. Reprezentanți din Armenia, Georgia, Republica Moldova, Azerbaidjan și Ucraina s-au alăturat evenimentului pentru a analiza progresul și planurile.

Evenimentul a servit drept spațiu pentru țările partenere din est pentru a împărtăși evoluțiile lor recente în domeniul e-identificare și serviciile de încredere. Reprezentanții armeni și-au evidențiat prioritatea actualizării legislației naționale privind serviciile de încredere pentru a se alinia pe deplin la standardele și principiile eIDAS.

Referitor la subiectul e-identificare și serviciile de încredere, Vicente Andreu Navarro, reprezentantul Comisiei Europene al DG CNECT, a prezentat modificările viitoare ale Regulamentului eIDAS și portofelul european pentru identitatea digitală (EUDI). Portofelul EUDI își propune să promoveze identități digitale de încredere pentru toți europenii, permițând utilizatorilor să aibă control asupra interacțiunilor și prezenței lor online.

În concordanță cu aceste eforturi, Programul EU4Digital urmărește să permită e-identificarea și servicii de încredere sigure și recunoscute reciproc în țările partenere

din est. EU4Digital sprijină procesul de elaborare a acordurilor de recunoaștere reciprocă între țările partenere din est, bazate pe cadrul e-încredere și principiile eIDAS. De asemenea, vor fi lansate proiecte pilot pentru a testa autentificarea transfrontalieră între țările participante. Inițiativa pilot va permite testarea pregătirii operaționale, a compatibilității și a utilizării e-identificării în domenii specifice înainte de adoptarea pe scară largă, identificând, de asemenea, domenii potențiale de descoperire pentru implementarea e-identificării și a serviciilor electronice. Programul EU4Digital își menține angajamentul de a sprijini țările partenere din est în căutarea unor servicii de e-identificare și de încredere sigure și recunoscute reciproc.

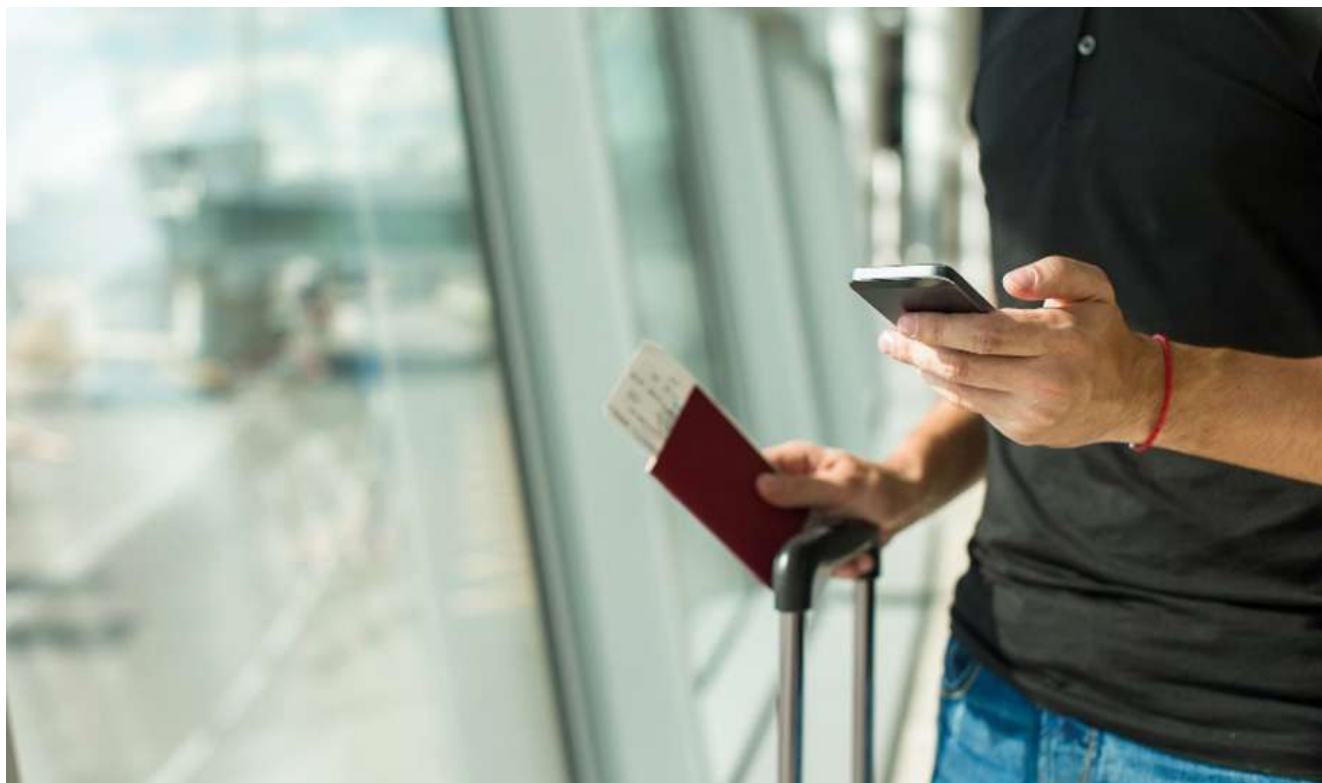
Informații suplimentare: [Eastern partner countries review eID and trust services at eTrust Network event - EU4Digital \(eufordigital.eu\)](https://eufordigital.eu/eastern-partner-countries-review-eid-and-trust-services-at-eTrust-Network-event-EU4Digital)

Împreună mai puternici

Operatorii de telecomunicații din UE și Moldova vor reduce tarifele de roaming începând cu 2024

Operatorii de telecomunicații din Uniunea Europeană și Republica Moldova au semnat o declarație comună, de reducere a tarifelor de roaming pentru întreprinderi și cetățenii care călătoresc între cele două zone. Comisia Europeană și autoritățile moldovenești au facilitat declarația voluntară, publicată la 31 mai 2023, care reflectă obiectivul comun de a asigura un acord de roaming pe termen lung și de a apropia Moldova de [Piața Unică a UE](#). UE sprijină acest proces și integrarea Moldovei în regimul de [roaming al UE](#) prin Inițiativa EU4Digital.

Declarația comună va asigura pe termen scurt tarife de roaming mai mici între UE, [Spațiul Economic European](#) (SEE) și Republica Moldova. Drept urmare, cetățenii și întreprinderile din statele membre UE, SEE și Republica Moldova vor putea călători peste granițe, rămânând conectați la prețuri accesibile.

Aceasta înseamnă că se vor bucura în curând de taxe mai mici pentru apelurile, datele și mesajele lor. Ei vor putea menține mai ușor legătura cu prietenii și familia, iar afacerile vor beneficia și de costuri reduse.

Semnatarii declarației au fost de acord cu o serie de obiective comune, de care cetățenii vor începe să beneficieze de la 1 ianuarie 2024. Ei se angajează, printre altele:

  UE-Moldova:
Împreună mai puternici

- » Să furnizeze oferte de roaming cu amănuntul la prețuri accesibile pentru cei care călătoresc între UE/SEE și Republica Moldova;
- » Să convină asupra unui plafon la prețul de vânzare cu amănuntul, care urmează să fie anunțat până la 1 octombrie 2023;
- » Să evalueze un plafon de roaming cu ridicata pentru furnizarea de servicii de roaming la un nivel egal sau inferior plafonului cu amănuntul convenit;
- » Să renegocieze acordurile de roaming angro, acolo unde este necesar, pentru a lua în considerare reducerea tarifelor pentru terminarea apelurilor internaționale și pentru a permite furnizarea de servicii de roaming la sau sub plafonul de vânzare cu amănuntul convenit;
- » Să asigure faptul că ofertele de vânzare cu amănuntul sunt disponibile pentru cel mai mare număr de utilizatori finali.

Declarația se va aplica până la 31 decembrie 2025 și ar putea fi reînnoită după această dată. Declarația este voluntară și rămâne deschisă pentru operatorii UE/SEE și moldoveni care doresc să o semneze în orice moment. Printre primii semnatori din partea UE se numără grupul Orange, grupul DT și grupul Telefonica, care acoperă mai multe state membre din UE. Pe partea moldovenească, semnăturile includ Orange Moldova, Moldtelecom și Moldcell.

Informații suplimentare:

» [Rezumatul și descărcarea Declarației comune](#) a operatorilor de telecomunicații din UE și din Republica Moldova.

» [Știri de la Comisia Europeană](#), inclusiv informații suplimentare și citate.

UE-Moldova:

Împreună mai puternici

Acest buletin este realizat în cadrul proiectului „Vizibilitatea și asistența UE în Republica Moldova în 2023”. Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană și implementat de Particip GmbH.

Date de contact relevante:

Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova:
Delegation-Moldova@eeas.europa.eu

Echipa editorială:

Svetlana Japalău, Lider de Echipă, Particip GmbH
svetlana.japalau@particip.com

Natalia Butnaru, Expert cheie, Particip GmbH
natalia.butnaru@particip.com

Conținutul acestei publicații este responsabilitatea exclusivă a Particip GmbH și a echipei editoriale, și nu reprezintă sub nici o formă opinia Uniunii Europene.

